

До НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ПРЕДЛОЖЕНИЯ

във връзка с промени в образователната система на Република България
от Инициативен комитет, избран съобразно чл. 45 от Закона за пряко участие
на гражданите в държавната власт и местното самоуправление,

Уважаеми дами и господа народни представители,

На основание чл. 51 от Закона за пряко участие на гражданите в
държавната власт и местното самоуправление внасяме нашите предложения
под формата на национална гражданска инициатива - подписка.

Прилагаме нашите мотивирани предложения.

Приложение 1 – Предложенията на Националния инициативен комитет
за качествена и иновативна образователна система.

Приложение 2 - Подписка

04.09.2017 г.
София

Подпис:
Председател на ИК – ищж. Васил Николов

До НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

П Р И Л О Ж Е Н И Я

Към предложенията на Национален инициативен комитет за качествена и иновативна образователна система с вх. № ПГ-739-01-14

Приложение 1 -- Приетите мотивирани предложения на Национални инициативен комитет за качествена и иновативна образователна система.

Приложение 2 – Протокол по чл.45, ал. 3 от ЗПУГДВМС

Приложение 3 – Списък по чл. 51, ал. 2 от ЗПУГДВМС

Подпис:

Председател на ИК – инж. Васил Николов

Приложение 1

1. Въвеждане на мандатност на началниците и директорите в системата на образованието, включително на директорите на ясли, детски градини и училища.
2. Въвеждане на методики за подбор на абсолютно всички постоянни и временни ръководители и служители в системата на образованието.
3. Въвеждане на периодични тестове и събеседвания за определяне на състоянието на всеки един служител в детските ясли, градини и училищата.
4. Създаване на независима комисия за изпостен надзор на системата на образованието, в чийто правомощия да бъде включено и налагане на наказание дисциплинарно уволнение при безспорно установяване на наличие на насилие, независимо от какъв характер от страна на служителите в ясла, детска градина или училище.
5. Въвеждане на постоянно наблюдение чрез технически средства във всички помещения на ясли, детски градини и училища.
6. Осигуряване на адекватен брой специалисти като психолози, логопеди, педагози, социални работници и др. във всички ясли, детски градини и училища.
7. Промяна на целия адаптационен модел при първоначалното постъпване и при смяната на ясла, градина или училище.
8. Въвеждане на периодични, ефективни задължителни обучения на служителите в ясли, детските градини и училищата.
9. За всяко дете със СОП да бъде осигурен помощен персонал.
10. Да се разреши на родители при желание и възможност да подпомагат в ежедневните дейности от чисто битов характер ясли, детските градини и училищата.
11. В ясли и детските градини телевизия и интернет да бъдат използвани единствено с учебна цел.
12. Гъвкаво и адекватно финансиране системата на образованието във всичките ѝ аспекти.
13. Оптимизиране на процедурата за учредяване на учителски синдикати.
14. Други мерки за повишаване на качеството на образователната система.

Приложение №1 към предложенията на НТЧ

НАЦИОНАЛНА ГРАЖДАНСКА ИНИЦИАТИВА ЗА КАЧЕСТВЕНА И ИНОВАТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СИСТЕМА

1. Въвеждане на мандатност на началниците и директорите в системата на образованието, включително на директорите на ясли, детски градини и училища

В резултат на националната стачка на учителите през 2007 г., законодателството в сферата на образованието въведе през 2008 г. системата на делегираните бюджети, чрез които образователните институции в системата на предучилищното и училищното образование получават финансова автономност и гъвкавост при разпределянето на получените публични средства. Посредством въвеждането на делегираните бюджети, законодателят създаде предпоставка за реална конкуренция между детските градини и училищата, която от своя страна трябваше да доведе до подобряване на качеството на образованието в цялост и до по-висока ефективност при разходването на средствата поради презумпцията, че ще с налице стремеж да се харчат разумно и да се правят икономии.

В качеството си на орган за управление и контрол на държавните и общинските институции в системата на предучилищното и училищното образование, директорската длъжност получи цялата административна и финансова власт да управлява самостоятелно ръководените от тях държавни или общински детски градини и училища. Делегирането на финансови правомощия се изразява в предоставяне на права на директорите на училища и детски градини да вземат свободно решения за контрола и управлението на финансите на институцията, за набиране и изразходване на средствата, за назначаване и определяне възнагражденията на педагогически състав, за ползване на училищната база за реализиране на финансови приходи и др. Нормативното решение даде абсолютната свобода на директорите да вземат всички решения, отнасящи се до дейността, работната организация и разходването на финансовите средства в управляваните от тях образователни институции, като сами да преценяват какъв брой квалифициран и помощен персонал да бъде назначен в тяхната институция и за колко време, какви възнаграждения да получава той, как да бъдат разходвани средствата за сградния фонд и т.н.

Необходимостта от специфични мениджърски знания и опит в управлението на финанси с цел ефективното разходване на делегираните бюджети обаче зазари много от директорите неподготвени да вземат решения за самостоятелно управление на финансов, човешки и сграден ресурс, тъй като досегашната им управленска и организационна компетентност не е включвала такива широки правомощия. Това обстоятелство от своя страна доведе до реална опасност поверените на директорите детски градини и училища да залочнат да трупат дългове поради лошо управление или злоупотреби, тъй като мнозинството от директорите управляват поверената им образователна институция без наличие на каквато и да е прозрачност при разходването на тези публични средства, въпреки императивното задължение за добро финансово управление.

В тази връзка, делегираните бюджети се оказват не достатъчно добро решение на проблемите в предучилищното и училищното образование в България, тъй като безконтролното предоставяне на толкова широки финансови правомощия на директорите не само не подобри качеството на образованието, а създаде предпоставка за множество проблеми от разнообразен характер в ущърб на цялата система и всички заинтересовани страни в нея.

Много от директорите не се стремят да привличат опитни специалисти (искащи високи възнаграждения), а пестят от делегирания бюджет чрез назначаване на нископлатени учители без

НАЦИОНАЛНА ГРАЖДАНСКА ИНИЦИАТИВА ЗА КАЧЕСТВЕНА И ИНОВАТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СИСТЕМА

опит (получаващи законовия минимум), които след няколко месеца разочарование от липсата на подобаващо оценяване на труда им, предпочитат да напуснат завинаги образователната система и да търсят професионална реализация другаде. Нереалистично е обществото ни да очаква голяма мотивация в учителите от едно училище с хиляда ученика, които получават същите възнаграждения, каквито имат техните колеги от друго училище с пет пъти по-малко учащи се, независимо от драстичната разлика в нагояреността на работата им. В резултат на това много учители сменят професията си, защото директорите разпореждат получаване на най-ниската законова ставка съвсем умишлено (не защото няма достатъчно финансов ресурс), което неминуемо поражда ежедневна конфронтация между педагогическите специалисти или до лакейство с цел достигане на заветното „приближен на директора“, осигуряващо и повишение на заплатата. Неприближените учители обаче са в директорска немилост. Осмели ли се учител да се оплаче от заплатата си или да повдигне въпроси за прозрачността при разходването на делегирания бюджет, той веднага бива „притиснат до стената“ с административен натиск - да приеме статуквото или да напусне работата си.

От друга страна обаче, директорите масово си докарват допълнителни лични доходи под формата на комисионни при провеждането на избор на външен изпълнител за дейности по охрана, поддръжка или ремонт на сградния фонд, социални услуги и др. с прогнозна стойност под 30 000 лв. без ДДС. Имайки качеството си Възложител на подобен род дейности, директорът изпраща покана за подаване на оферта единствено и само до негови приближени или далечни роднини (с оглед избягване на конфликт на интереси), в резултат на което се сключва договор за услуга, доставка или СМР не в условията на реална пазарна конкуренция, а в името на задоволяване на личната му изгода.

Икономията на делегирания бюджет от директорския мениджмънт би била добра, когато е прозрачна, справедлива и в името на обществен интерес, защото посредством делегиране на широките финансови правомощия на директорите, законодателят не е целил икономията на публичните средства да се осъществява за сметка на възнаграждението на педагогическия персонал или за да послужи за увеличаване на личните приходи на директорите.

Друга важна ръководна фигура в образователната сфера са началниците на регионалните управления на образованието (РУО), които управляват и контролират системата на предучилищното и училищното образование на територията на своя административен район. Основната цел на длъжността „началник на РУО“ е да планира, организира, координира, контролира и отговаря за дейността на регионалното управление на образованието, като подпомага министъра на образованието и науката при провеждане на държавната политика в областта на образованието на територията на съответната област. В качеството си на ръководител на специализирана образователна администрация, началникът на РУО има следните важни правомощия:

- контролира прилагането и спазването на Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), на държавните образователни стандарти и на другите нормативни актове в системата на предучилищното и училищното образование от институциите на територията на съответната област;
- организира, координира, контролира и/или участва в изпълнението на областни, национални и международни образователни програми и проекти, имащи отношение към предучилищното и училищното образование;

НАЦИОНАЛНА ГРАЖДАНСКА ИНИЦИАТИВА ЗА КАЧЕСТВЕНА И ИНОВАТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СИСТЕМА

- организира и контролира осъществяването на приема на ученици в училищата от областта;
- обявява и организира конкурси по реда на Кодекса на труда (КТ) за заемане на длъжността „директор“ на общинските училища, държавните неспециализирани училища, държавните и общинските центрове за специална образователна подкрепа, както и централните за подкрепа за личностно развитие – самостоятелни ученически обществени и астрономически обсерватории и планетариуми;
- организира изпълнение на държавната политика, свързана с квалификацията на педагогическите специалисти на територията на съответната област като планира, координира и контролира дейности за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти на регионално ниво;
- координира и контролира дейностите, свързани с приобщаващото образование в образователните институции в областта.

Видно от вменените му със закон задължения, началникът на РУО има съществена изпълнителна функция за прилагане на държавната политика в образователната сфера, следователно неговите лидерски качества и професионализъм също оказват влияние за състоянието, качеството и ефективността на образованието в страната.

Въпреки това, практиката през последните години недвусмислено показва, че мнозинството от началниците на РУО са политически назначения на приближени до съответния министър на образованието и науката хора, а директорските длъжности се заемат посредством конкурсното начало въз основа на приятелствата и протекциите от същите тези началници на РУО, без осигуряване на равнопоставеност и конкуренция за реален избор на най-подходящия кандидат, имащ опита, професионалните, ръководните и не на последно място нравствените качества да управлява една образователна институция като училище или детска градина, или териториална образователна администрация.

Един от основните проблеми на образованието в България е практическата несменяемост на началниците на РУО и директорите, което в допълнение на твърде рядката оценка за тяхната работа (атестация ще се извършва веднъж на четири години, твърде дълъг период за съществен качествен контрол) в никакъв случай не допринася за повишаване на качеството на предучилищното и училищното образование, в което, въпреки периодичното увеличаване на отделения финансов ресурс, се увеличава и броят на немотивираните педагози и незнаещи ученици.

В тази връзка, с цел осигуряване на по-прозрачно и целесъобразно управление на публичните средства в предучилищното и училищното образование, както и създаване на възможност за навременна смяна на ръководните кадри в случай на лошо мениджърско или финансово управление, злоупотреби с власт или ниски резултати при атестацията на работата, Национална гражданска инициатива за качествена и иновативна образователна система предлага да се направят законодателни промени за въвеждане на мандатност за ръководните кадри в ясни, детски градини и училища.

НАЦИОНАЛНА ГРАЖДАНСКА ИНИЦИАТИВА ЗА КАЧЕСТВЕНА И ИНОВАТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СИСТЕМА

В демократичните държави мандатността е един от работещите механизми за борба със злоупотребата с политическа или административна власт, ето защо ръководните длъжности с публични функции се избират от гражданите или ако се назначават от друг административен орган – предвижда се възможност за тяхната периодична смяна посредством мандатност с цел осигуряване на максимална защита на обществения интерес и публичните финанси.

Имайки качеството на върховен закон, Конституцията на Република България също дава своя принос за спазване на този основен принцип на демокрацията – мандатност при заемането на публични длъжности:

- 1) Президентът и вицепрезидентът се избират пряко от избирателите за срок от пет години, като могат да бъдат преизбрани на същата длъжност само за още един мандат;
- 2) Мандатът на изборните членове на Висшия съдебен съвет е пет години;
- 3) Мандатът на съдиите от Конституционния съд е девет години, като те не могат да се избират повторно на тази длъжност;
- 4) Административните ръководители в органите на съдебната власт, които са засмали съответната ръководна длъжност повече от пет години могат да бъдат назначавани на същата длъжност само за един мандат.

Последните промени в Закона за висшето образование също поеха логичната посока за въвеждане на изборност и мандатност за всички органи на управление във висшите учебни заведения като стабилна основа за запазване на демократичните принципи в академичното самоуправление:

- органи за управление на висшето училище са Общото събрание, академичният съвет и ректорът и те се избират с четиригодишен мандат;
- органи за управление на факултета са общото събрание, факултетният съвет и деканът и те имат мандат четири години;
- органи за управление на колежа са общото събрание, съветът на колежа и неговият директор и те се избират с мандат четири години.

В държавните училища със статут на културен институт, директорите също се назначават при условията на мандатност съгласно разпоредбата на чл.5, ал.3 от Закона за закрила и развитие на културата.

Единствената обществена сфера, в която все още липсва прилагане на демократичния принцип на мандатност, е системата на предучилищното и училищното образование, въпреки че ръководните длъжности като началник на РУО и директор на държавна и общинска детска градина, на държавно и общинско училище и на център за подкрепа за личностно развитие, също както изброените по-горе държавни или академични постове, получават своите възнаграждения от републиканския бюджет (делегирания бюджет с част от него).

Разходването на публични средства трябва да се осъществява само и единствено с общественополезна и законосъобразна цел, за да съществува необходимото ниво на доверие към публичните институции, което е първото необходимо условие за съществуването на демократичното общество и правовата държава.

НАЦИОНАЛНА ГРАЖДАНСКА ИНИЦИАТИВА ЗА КАЧЕСТВЕНА И ИНОВАТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СИСТЕМА

Въвеждането на мандатност за ръководните кадри в ясли, детски градини и училища чрез промяна на съответните разпоредби в ЗПУО и Наредба № 26 от 18 ноември 2008 г. за устройството и дейността на детските ясли и детските кухни и здравните изисквания към тях ще създаде необходимата мотивация за по-добро и отговорно изпълнение на задълженията от страна на началниците на РУО и директорите, тъй като те ще бъдат принудени да дадат най-доброто от себе си през периода на мандата, за да продължат да бъдат на тази длъжност и през следващия такъв. По този начин ще се постигне повишаване на качеството на работата по управление и организация както в образователните институции, така и в териториалните администрации към министъра на образованието.

Мандатността ще даде възможност и за по-добър контрол върху дейността на директорите, които на определен период ще следва отново да докажат ефективността на своята програма за развитие на детската градина или училището, да отчетат направеното и да поискат отново доверието на родителите и учителите. По този начин образователната система ще получи възможност за естествен подбор на директори, особено с оглед наличието на мениджърски знания и уменията им да присъстват наистина в училищния живот и в педагогическия колектив като лидери с авторитет.

Посредством въвеждането на мандатния принцип с краен срок, началниците на РУО ще бъдат тласнати да развиват постоянно своите мениджърски умения и да прилагат предварително установен собствен стратегически план за работа на поверената му териториална структура през времето на мандата, за да продължат да бъдат на тази длъжност и през следващия такъв.

Въвеждането на краткосрочност в управлението на важни учебни звена или администрации ще завърши идеята на законодателя за регламентация на реално конкурентна среда за ръководните кадри в образователната система – състезателен елемент при кандидатстване за длъжността, мандатност на управлението и навременна атестация за проверка и оценка на качеството на работата.

Предлаганата мандатност и въведеното атестиране на ръководните кадри се допълват взаимно: ще повишат отговорността при вземане на управленски решения, ще ги мотивират да прилагат политики, водещи до развитие на училището, детската градина или териториалната структура, ще се отчита удовлетвореността на общността от дейността им, ще се премахне рутината и ще се създаде възможност за освобождаване на директори с лоши показатели при атестацията.

В резултат на въвеждането на мандатност, ще се осъществи общественият стремеж към въвеждане на така наречения качествен подход, целящ да открие необходимите способности и качества, които трябва да притежава и развива един лидер с мисия в образованието:

- ✓ *Компетентност*, свързана с познаване и позоваване на нормативните актове (разбиране и ползване на основните нормативни актове при изпълнение на задачите в рамките на длъжността „директор“);
- ✓ *Управленска компетентност* (способност за формиране на цели, пътища за тяхното постигане и очаквани резултати, способност за разрешаване на проблеми, за вземане на управленски решения и за обосноваване на средства за тяхното осъществяване);
- ✓ *Организационна компетентност* (способност за планиране и организиране на дейността и осигуряване на изпълнението на приоритетни задачи);

НАЦИОНАЛНА ГРАЖДАНСКА ИНИЦИАТИВА ЗА КАЧЕСТВЕНА И ИНОВАТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СИСТЕМА

- ✓ *Комуникационна компетентност* (умение да се изслушва събеседника, наличие на добър професионален изказ, умения за мотивиране и убеждаване);

Предприемането на важната стъпка по въвеждането на мандатност на началниците и директорите в системата на образованието, включително на директорите на ясли, детски градини и училища, ще допринесе неминуемо за повишаване качеството на работата на образователните институции и териториалните административни звена, а от там и до подобряване на българската образователна система като цяло.

В Закона за предучилищното и училищното образование са регламентирани работодателя и начина за назначаване на всеки от важните ръководни кадри, имащи функцията да вземат решения в рамките на своите правомощия на териториално или локално ниво относно работата на институциите в системата на предучилищното и училищното образование – детските градини, училищата, центровете за подкрепа за личностно развитие и специализираните обслужващи звена.

Конкурсите за директори се състоят от три етапа: допускане по документи; писмен изпит – тест от около 25 въпроса и интервю – събеседване с конкурсната комисия. Писменият изпит включва решаване на тестови задачи и/или казуси, свързани с прилагането на нормативната уредба, действаща в системата на предучилищното и училищно образование и със специфичното съдържание на функциите и отговорностите на длъжността „директор“ на детска градина или училище.

В резултат на последните изменения на Закона за предучилищното и училищното образование и приемането на Правилника за създаването, устройството и дейността на обществените съвети към детските градини и училищата, законодателството осигури една слабо ефективна форма на граждански контрол върху дейността на директорите чрез създаването на обществен съвет към всяка детска градина и училище. Релевантните правомощия на обществения съвет, които пряко се отнасят до директорите на тези образователни институции са:

- дава становище за разпределението на бюджета на детската градина или училището по дейности и за размера на капиталните разходи върху отчета за изпълнението му;
- съгласува предложението на директора за разпределяне на средствата при бюджетни излишъци от предходната календарна година;
- участва с представители в комисията за атестиране на директорите на детските градини и училища

Още от създаването им обаче ясно си пролича, че мненията на обществените съвети не оказват особено влияние нито върху атестирането на директорите, нито върху разпределението на делегиращия бюджет по дейности или разходването на финансовия ресурс на образователната институция. Освен това изборният характер на членовете на обществените съвети за период до три години не осигурява предпоставка за качествен контрол върху директора, който е атестиран веднъж на всеки четири години, следователно напълно възможно е в рамките на единствения си мандат на

НАЦИОНАЛНА ГРАЖДАНСКА ИНИЦИАТИВА ЗА КАЧЕСТВЕНА И ИНОВАТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СИСТЕМА

членовете от един обществен съвет въобще да не участват в агостирането, макар вече да имат опыта и наблюденията върху работата на директора на тази образователна институция.

Въз основа на всичко горезложено, въвеждането на мандатност на началниците и директорите в системата на образованието, включително на директорите на ясли, детски градини и училища, както и началниците на РУО, ще бъде най-висшата и демократична форма на граждански контрол на качеството на управлението и прозрачността при разходването на публичните средства.

2. Въвеждане на методика за подбор на абсолютно всички постоянни и временни ръководители и служители в системата на образованието.

Към настоящия момент ИНСТРУКЦИЯ № 2 от 29 юли 1994 г. за изискванията за заемане на длъжността "учител" или "възпитател" съобразно придобитото образование, професионална квалификация и правоспособност не задава никакви параметри относно психологическата пригодност при подбора на служителите. Такива съществуват и се прилагат успешно както в частния сектор, така и в определени държавни структури. Оказваме се в ситуация, в която системата допуска всяко лице, което притежава необходимото образование и квалификация, да бъде назначавано без оглед на психологическото му състояние. Редно е бъдещите кандидати да покажат дали притежават определени личностни, социални и емоционални компетенции, дали могат успешно да взаимодействат с членове на екип, с родители и деца, дали имат търпението и желанието да съдействат при решаване на конфликти и други специфики, които е необходимо да бъдат прецизирани според длъжността. Наред с това, един внимателно изготвен личностен тест следва да покаже доколко кандидатът е склонен към вълнения, към агресивна комуникация и методики, да определи ниво на уравновесеност, адаптивност, емпатия, емоционална компетентност, самокритичност. Този вид подбор цели с децата да работят само спокойни, търпеливи и разбиращи педагози, възпитатели и т.н., които зачитат правата и достойнството на тези, за които ежедневно са отговорни. Необходимо е да има някакъв праг, който да преминат най-подходящите кандидати. Личностните въпросници позволяват да се проследи динамиката на различни параметри, които да дадат информация, която иначе в стандартното интервю може да не бъде идентифицирана или да бъде манипулирана. Въпросниците следва да бъдат изготвени от опитни специалисти и да бъдат адаптирани към действителната обстановка у нас.

Предлагаме психологическия подбор да се състои от два етапа: писмена част и устно събеседване. В писмената работа да има два раздела: теоретични познания за стадийното развитие на детската личност – възрастови особености, задачи на възрастта, т.е. умения, които приоритетно се развиват в дадената възраст при детето и др., което се учи в университетската подготовка по психология. Това предполага отговорно и качествено разбиране на поведенческите особености, с които ще се срещат педагозите в своята работа. В тази част фокусът да не е към познаване на нормативната уредба, правилници и механизми за действие (напр. "Информирам директора"), а да е проверка на нагласата и мотивацията за търсене на решения. В писмената част следва да се включи работа по казус. Това

НАЦИОНАЛНА ГРАЖДАНСКА ИНИЦИАТИВА ЗА КАЧЕСТВЕНА И ИНОВАТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СИСТЕМА

е и начин да се промени вече остарялата постановка, че „всичко е от семейството“ или да се прехвърля отговорност на други институции. В сложните процеси по формиране на личността учителите имат важно място, което предполага по-високи изисквания към уменията им да комуникират ефективно с родители, социални работници и да умеят да работят в мултидисциплинарен екип при решаване на проблеми. В тази връзка, тестовата част да е съобразена с особеностите на детската възрастова група, с която ще работи кандидатът. Смятаме, че това е подходящ начин за подбор на входа на образователната система – методиките следва да са различни и съобразени с възрастта на децата - за детски градини, за начална училищна и за гимназиална възраст.

Следващото ни предложение по тази точка е да бъде въведена методика при подбора на всички служители и ръководители в образователната ни система, за да не се изпада в ситуации на абсолютно случайни или субективни избори по съмнителни критерии за такива важни длъжности. Красноречив пример е назначаването без абсолютно никаква методика на временните директори на училищата когато титулярния директор отсъства за дълго време. Когато един директор бъде назначен за заместник кмет например, то той отсъства от работа за период от 4 години, а изпълняващият тази важна и отговорна длъжност през тези 4 години се назначава без никаква методика и при заобикаляне на стандартните процедури за подбор и назначаване. Един възможен начин е да бъде изградена система за създаване на постоянен пул, списък на кандидати за административни длъжности, които са преминали успешно процедура за подбор за длъжностите директор и заместник директор и при възникване на необходимост да бъдат назначавани на мястото на напуснал, отсъстващ за дълго време, пенсиониран или уволнен администратор.

3. Въвеждане на периодични тестове и събеседвания за определяне на състоянието на всеки един служител в детските ясли, градини и училищата.

Училищната готовност на децата бива ежегодно проверявана чрез тестове, изпити и оценявана по определена система. В този дух е необходимо да бъде провеждано психологическо обследване на всички служители, работещи в системата на образованието, които са заети с отглеждане, възпитание, обучение на децата, а също на началниците/директорите на учрежденията в същата сфера, което следва да бъде ежегодно провеждано, а също и индивидентно в случай на необходимост. За целта е нужно да бъде разработена методика за психологическа диагностика, съобразена със спецификите на отделните дейности, които извършват възпитатели, педагози, помощник-педагози, други специалисти, както и директори. БАН би могла да съдейства в създаването на основните параметри и в изготвянето на тестовете.

В сложните процеси по формиране на личността, кадрите, заети в системата на образованието имат важно място, което предполага по-високи изисквания към уменията им да комуникират ефективно с деца и родители, социални работници, да умеят да работят в мултидисциплинарен екип при решаване на проблеми. Положителната комуникация, хуманност в общуването с деца, нивото на

НАЦИОНАЛНА ГРАЖДАНСКА ИНИЦИАТИВА ЗА КАЧЕСТВЕНА И ИНОВАТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СИСТЕМА

емпатия, правилното разпознаване на проблем или скрита агресия, усилия, насочени към успешна социализация (при най-малките деца), готовност за съдействие и активна роля при решаване на конфликти, възприемането и отношението към деца с различни или особени потребности, като дефицит на активно внимание, хиперактивност, физически недъзи и увреждания, са част от компетенцията, която съвременното изисква педагогът да притежава. Тестването цели да покаже дали изброените по-горе професионални и личностни качества съответстват работата на служителя в психологически аспект, а също и дали е налице синдром на професионалното прегаряне. Опново се прави важното уточнение, че различните кадри в отделните институции изключват прилагането на унифицирано обследване (например единен клиничен въпросник), то следва да бъде представено в необходимия формат, за да даде реална и адекватна оценка. Тъй като персоналят е поставен в условията на интензивна и стресова работна среда, същевременно в пряк контакт с деца, фокусът на това предложение е да се реагира своевременно, когато има данни за отклонение от зададените психологически параметри т.е. дали има поведение на учител/служител, което е някаква форма на насилие, посочена в даден регистър. Акцентира се върху възможността при индикация за такова, то да се терапиятира успешно, а не да се стига директно до отстраняване от длъжност.

Нашето предложение е обследването да се провежда в две фази – писмен тест и събеседване. Изключва се провеждането от психолога, който е назначен към институцията, чиито кадри подлежат на психологическо изследване.

- Тестването е необходимо да се прави веднъж годишно - посещенията при психиатър, въздигнато като задължение с Наредба 4 от 2016 г на МОН се оказва недостатъчно и неефективно според специалисти психолози, когато говорим за оценка на психопрофила.
- Инцидентното провеждане да се извършва при сигнал за системно грубо отношение спрямо деца или колеги, при прилагане на психически/физически тормоз, враждебно отношение, склонност към често избухване, явно незачитане, омаловажаване или унижаване на децата. Подобно поведение показва симптоматика, която не бива да се пренебрегва и която е пагубна при работата с деца. Контролната функция, която има психологическото обследване, не бива да се приема като санкция. Тя е в интерес както на децата и техните родители, така и на служителите в системата.

На работещите с деца в системата на образованието е необходимо да бъде предоставена психологическа помощ под формата на безплатни консултации. А самата психологическа терапия би могла да бъде заложена като ресурс от МЗ и да се провежда след получаване на направление от личен лекар. Излизането, осигуряване на услугата извън МОН цели да се прекъсне порочната практика да се обслужват собствени интереси. Друг вариант е да се ползва подкрепа и чрез социалните услуги (напр. към Центровете за обществена подкрепа) като отново да бъде предаден допълнителен бюджет, за да има на разположение специалисти, които да са заети с проблемите на образователната система най-общо казано – да терапиятират както служителите, така и да провеждат индивидуална или групова терапия учител – дете – родител в случай на необходимост.

Да се провеждат интервизии с ежесмесечна регулярност – това е инструмент за проследяване възникнало напрежение от различен характер и профилактика на нагряващи конфликти, емоционална

НАЦИОНАЛНА ГРАЖДАНСКА ИНИЦИАТИВА ЗА КАЧЕСТВЕНА И ИНОВАТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СИСТЕМА

хигиена и пр. в малък екип или при по-голям колектив. Тази дейност може да се посме от психолозите в системата или ръководителите, т.е. провежда се вътрешно. Ако се установи конфликт, задължително се преминава към супервизия.

Супервизия да се провежда задължително веднъж на 3 месеца, за да се избегне капсулиране на проблемите вътре в самото учреждение, каквато тенденция се наблюдава напоследък. Целта е да се работи не пост фактум, а да има реална превенция, за което гарантира периодичното прилагане на този инструмент.

Интервизиите и супервизиите следва да бъдат въведени в най-кратък срок. Те могат да бъдат поместени в Единна мрежа за превенция, която да има подразделения за ясли и детски градини и за училища. Тази мрежа е необходимо да осигурява психолози и терапевти, които да са на разположение на служителите на образователната система (което включва и провеждане на тестове, и предоставяне на съдействие и помощ), в това число да следи тези специалисти да обхващат и малките населени места, в които липсват физически Центрове за обществена подкрепа.

Тестовете трябва да изследват разнопорядкови и трябва да бъдат групирани. Всички тези тестове трябва да бъдат съставени от професионални съставители на тестове, но като пример можем да посочим тези три типа тестове:

- тест за емоционална интелигентност, която според Голдман включва 5 елемента (самоосъзнатост, саморегулация, емпатия, социални умения, мотивация),

- тест за професионални качества (да чувстват възпитателската/учителската работа като призвание, да обичат и уважават поверените им деца, да имат познания за физическото и психологическо развитие на децата в яслена и предучилищна възраст, отлични познания в преподаваната наука, умения за предизвикване и задържане вниманието на децата/учениците, творчески подход към учебния процес, умение да правят ученето забавно, стремеж към иновативност и използване на съвременните технологии, педагогическа наблюдателност, съпричастност към проблемите на поверените им)

- тест за лични интелектуални и психически качества – напр. коефициент на интелигентност, психическа устойчивост, емоционална устойчивост, търпеливост, настойчивост, комуникативни умения (с учениците, родителите и колегите).

Също така държим да отбележим, че вече има и петиция в синхрон с нашето предложение: <http://grajdanskapeticia.com/pview.aspx?pi=BG31404> - Гражданска петиция За въвеждане на психотест за учители.

НАЦИОНАЛНА ГРАЖДАНСКА ИНИЦИАТИВА ЗА КАЧЕСТВЕНА И ИНОВАТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СИСТЕМА

4. Създаване на независима комисия за цялостен надзор на системата на образованието, в чийто правомощия да бъде включено и налагане на наказание дисциплинарно уволнение при безспорно установяване на наличие на насилствено, независимо от какъв характер от страна на служителите в ясли, детска градина или училище.

Осъзнавайки, че контролът в системата на образованието от години е на изключително ниско ниво, най-вече поради зависимостите и нерегламентираните отношения между служителите и ръководители на всички нива, наложително е да има независим орган за контрол.

За да бъде избегната допълнителна административна тежест от създаване на цяла нова комисия, ние предлагаме да бъдат разширени правомощията на Националния инспекторат по образованието и да имат оперативното задължение да извършват инспекция и контрол и в регионалните управления на образованието. Тъй като така действащата методика за извършване на проверките по постъпващи сигнали в регионалните управления на образованието в момента не се обработват безпристрастно. На самите РУО трябва да им бъде оказван независим контрол, тъй като при постъпването на сигнали отговорите не са коректни и често демотивиращи, като целта им е да откажат гражданите, които подават сигнали и търсят правата си.

Ние предлагаме правомощията на този инспекторат да включват: разглеждане сигнали на граждани, родители и учители /а не да ги препредава по компетентност на РУО/, а също така и постановяване на наказания на всички нива.

5. Въвеждане на постоянно наблюдение чрез технически средства във всички помещения на ясли, детски градини и училища.

На първо място наличието на видеозаписи е от ключово значение за всички страни при съмнения за някаква нередност. Смягаме, че към настоящия момент проверките, които се извършват по сигнали и жалби са безполезни и не могат реално да установят и докажат вина или невина по даден казус. Единствено записите могат да докажат дали дадено съмнение е състоятелно или не е.

На второ място видеонаблюдението ще послужи за прекратяване на някои влощи практики особено при най-малките, а именно: грубото отношение, обидите, кръсърците и заплахите, които чуваме в изобилие в изтичащите в медийното пространство записи. Поради факта, че често децата от 0-3 години все още не могат да говорят и все по-често се наблюдават случаи на лошо отношение към тях в яслена група с цел превенция на агресивното поведение от страна на възпитателите, спрямо децата и за гарантиране на безопасността им.

Ние от Национална гражданска инициатива за качествена и иновативна образователна система, настояваме за поставяне на видеонаблюдение във всички помещения на самостоятелните детски ясли, а също така и в яслените групи към детските градини, детските градини и всички училища.

НАЦИОНАЛНА ГРАЖДАНСКА ИНИЦИАТИВА ЗА КАЧЕСТВЕНА И ИНОВАТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СИСТЕМА

В този смисъл е необходимо записите да се съхраняват при директора за срок от 3 месеца и при съмнение за нередност да се осигурява достъп до тях на заинтересованите лица.

Добър пример е град Бургас, където във всички ясли, детски градини и училища поетално се изграждат системи за видеонаблюдение. Камерите са във всички помещения, а именно: учебните стаи, спалните, занималните, коридорите, гардеробиерните и дворовете. Градоначалникът е категоричен, че чрез видеонаблюдението се осигурява по-високо ниво на сигурност.

6. Осигуряване на адекватен брой специалисти като психолози, логопеди, педагози, социални работници и др. във всички ясли детски градини и училища.

Деца и учениците в системата на предучилищното и училищното образование се нуждаят от подкрепа за тяхното личностно развитие, която да съответства на индивидуалните им образователни и емоционални потребности посредством осигуряване на подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията.

В съответствие с принципа на ангажираността на целия държавен ресурс по въпросите на образованието, институциите в системата на предучилищното и училищното образование са длъжни с помощта на държавните и местните органи да осигуряват тази подкрепа, като при работата с децата и с учениците основават дейността си на принципа на позитивната дисциплина. Позитивната дисциплина се свързва с мерки и подходи, гарантиращи изслушване на детето и ученика, осъзнаване на причините за проблемното му поведение и предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите.

Прилагането на образователните мерки и подходи зависи от наличието на адекватен спрямо нуждите брой специалисти, които със своята експертиза и професионализъм да допринасят за интелектуално, емоционално, социално, духовно-нравствено и физическо развитие на всяко дете и на всеки ученик в съответствие с възрастта, потребностите, способностите и интересите му.

Последните промени на Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО) регламентират вида на специалистите, които не се занимават с учителски функции, а работят за реализиране на общата и допълнителната подкрепа в детските градини и училищата - психолог или педагогически съветник, логопед, социален работник и ресурсни учители.

Въпреки законодателната воля, в системата на предучилищното и училищното образование все още липсват ключови педагогически специалисти с функции за социализация, адаптация и психологическа подкрепа за децата и учениците.

В тази връзка, с цел подобряване на качеството на образованието и дължимата грижа за децата и учениците в системата на предучилищното и училищното образование, Национална гражданска инициатива за качествена и иновативна образователна система предлага да се направят законодателни промени за осигуряване на съответстващи на потребностите адекватен брой специалисти като психолози, логопеди, педагози, социални работници и др. във всички ясли, детски градини и училища.

НАЦИОНАЛНА ГРАЖДАНСКА ИНИЦИАТИВА ЗА КАЧЕСТВЕНА И ИНОВАТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СИСТЕМА

Детската градина е институция в системата на предучилищното и училищното образование, в която се отглеждат, възпитават, социализират и обучават деца от тригодишна възраст до постъпването им в I клас в съответствие с държавния образователен стандарт за предучилищното образование. Съобразно предвидената в ЗПУО възможност, в детските градини се разкриват яслени групи за деца от 10-месечна до тригодишна възраст, където те се отглеждат, възпитават, социализират и обучават по стандарти за ранно детско развитие, приети с Наредба на министъра на здравеопазването и министъра на образованието и науката.

Съгласно определението за детските ясли от Наредба № 26 от 18 ноември 2008 г. за устройството и дейността на детските ясли и детските кухни и здравните изисквания към тях, това са организационно обособени структури, в които работят медицински и други специалисти осъществяват отглеждане, възпитание и обучение на деца от тримесечна до тригодишна възраст.

Законодателят неправилно е изключил социализацията от обхвата на дейностите, които следва да се извършват в детските ясли (resp. в яслените групи към детските градини), тъй като тя е съществен елемент от развитието на децата до тригодишна възраст, в която се формират техните умения, компетентности, ценности и навици. В тази ранна възраст се проявяват се и първите трудности в общуването и адаптацията, ето защо е необходима адекватна специализирана помощ за разчитане на причините за такива проблеми и тяхното решаване при съобразяване на индивидуалността и житейския опит на съответното дете.

Социализирането на детето до тригодишна възраст и изграждането на уменията му за живот в общност с други хора е един от ключовите аспекти за неговото личностно, социално и емоционално развитие. Тези умения включват усвояването на определени правила, социални норми, език и начин на общуване, модели на поведение, ценности и нагласи. Първоначално социализацията започва от семейството, а след това преминава от средата и мрежата от контакти, които поддържа семейството към образователните институции (ясла, детска градина, училище, университет) през различните етапи на израстване на детето. С оглед нуждата да развие богат набор от социални умения, детето следва да натрупа опит от общуване в различни социални общности, а родителите биха могли да го насочват към сферите, в които то да трупа социалния си опит.

Когато детето започне да посещава ясла или яслена група към детска градина и училище, образователната институция има функцията на естественото продължение на процеса на придобиване на познания за света и отношенията в него, който е залочнат от родителите.

През времето на своето пребиваване в яслата, детето до тригодишна възраст също има пужда от експертна подкрепа в лицето на психолог за неговата социализация поради следните причини:

- прекарва доста време в ограничено пространство в компанията на едни и същи деца и възрастни;
- дневният режим е строго регламентиран и детето има ограничени възможности за избор на занимания и игри;
- липсва достатъчно време за отделяне на внимание към всяко дете;
- налага да се спазват определени унифицирани правила и дисциплина;

НАЦИОНАЛНА ГРАЖДАНСКА ИНИЦИАТИВА ЗА КАЧЕСТВЕНА И ИНОВАТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СИСТЕМА

- времето за взаимодействие с връстниците е ограничено за сметка на групови контролирани дейности, които всички извършват заедно, независимо от индивидуалните им интереси и възможности.

Психичното здраве от ранна детска възраст следва да е част от приоритетите на образователните институции и с децата до тригодишна възраст трябва да се работи още при постъпването им в детската градина. С децата с хиперактивност и дефицит на вниманието също е необходимо да се работи за изграждане на навици за учене и за подобряване на дисциплината. Психологът в яслата и детската градина може да бъде много полезен за изграждане на навици за учене и за подобряване на дисциплината, както и за превенция на агресивното поведение на децата, възникнало резултат най-често поради хиперактивност, дефицит на внимание (неумението да привлечат вниманието на възрастните по приемлив начин), трудности в адаптацията или пък в общуването с връстниците.

Практиката през последните две години показва, че някои детски градини и ясли по своя инициатива изискват специализирана помощ от ресурсен център когато директорът прецени, че се нуждае от помощта на психолог, но това се случва само по конкретни казуси след като възникне проблем. Освен това психологът от ресурсния център работи с едно дете за определен период от време, като реално този експерт няма възможност за наблюдение на ежедневната обстановка в цялата яслена група за да забележи наличието на проблем при неговото зараждане, следователно не може да се постигне някаква превенция на влошаване на поведението, взаимоотношенията или емоционалното състояние на децата до тригодишна възраст.

С цел развитие на социални умения и емоционална интелигентност в децата до тригодишна възраст, необходимо е нормативно въвеждане на задължително присъствие на психолог на щат в яслите и яслените групи към детските градини. По този начин за децата ще бъде осигурен експерт, който ежедневно ще проследява психическото и емоционалното им развитие с цел осигуряване на навременна подкрепа за социализацията им, предприемане на съответни мерки в случай на идентифицирани проблеми и превенция на агресивното поведение.

Друг съществен проблем с наличието на множество, ползващи остарели възпитателни методи, служители в яслите и детските градини, които са в напреднала или даже предпенсионна възраст, поради което е нужно привличане на повече млади хора с необходимото образование и желание за работа с деца. Тези млади специалисти следва да бъдат обучени съобразно добрите европейски практики при грижата за деца до предучилищна възраст, което от своя страна ще доведе до цялостно подобряване на съществуващия модел на отглеждане, възпитание и образование в детските заведения.

Поради зачестилите затруднения на директорите на ясли и детски градини да намерят качествен медицински и педагогически персонал, който има знанията и уменията да работи с деца, предлагаме също така кръга от работещите в ясли да се разшири посредством допускането на хора с друго приложимо образование да участват в отглеждане, възпитаване, социализация и обучение на децата в предучилищна възраст. Това могат да бъдат млади хора, завършили специалност „Социални дейности“ или „Социална педагогика“, които да са

НАЦИОНАЛНА ГРАЖДАНСКА ИНИЦИАТИВА ЗА КАЧЕСТВЕНА И ИНОВАТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СИСТЕМА

ангажирани с дейности по социализация на децата, превенция на агресивно поведение, развиване на индивидуалност със способност за критично мислене, стимулиране на нестандартни идеи и творческо мислене и др.

Специалностите „Социална педагогика“ и „Социални дейности“ са интердисциплинарни специалности, които дават теоретична и практическа подготовка по педагогика, психология и социални науки, като завършилите ги лица придобиват знания и умения за работа с деца: социална работа с проблемни деца (с девиантно поведение), деца, преживели насилствени или negliжирани, приемна грижа, социални услуги за деца и семейства, познания за резиланс, познания за поставяне на граници, за разпределение на функции, умения за договаряне, прилагане на арттерапевтични и драма-подходи и др., ето защо специалисти от тези области могат да бъдат много полезни за цялостната грижа за децата от яслите в предучилищното образование.

7. Промяна на целия адаптационен модел при първоначалното постъпване и при смяната на ясла, градина или училище

Европейските страни с качествени и даващи резултати образователни системи са изградени въз основа на дългогодишен опит и ясна визия за развитие, които стимулират постоянното надграждане и внедряване на иновативни подходи в грижата за децата и обучението на подрастващите.

Редица международни експертни анализи и социологически изследвания за нивото на образованието във всеки член на Европейския съюз ясно показват, че България изостава значително от водещите страни поради редица причини.

Една от причините е недостатъчната грижа за децата до предучилищна възраст и училищна възраст, за които държавната политика следва да осигури адекватна нормативна база и контрол с цел създаване на добра среда в детските заведения с цел отглеждане, възпитание, социализация и обучаване при съобразяване със спецификата на ранното и късното детско развитие.

Проблем е липсата на професионални, социални и емоционални умения и най-вече желание в персонала от яслите и детски градини, които да спомогнат създаването на по-безболезнена среда за детето, когато то се сблъсква за първи път с необходимостта от пребиваване на друго място без присъствието на родител или друго познато или доверено лице. Масово явление в яслите и детските градини е децата да бъдат буквално издърпвани от ръцете на родителите от детегледачките или педагогическия персонал и да бъдат внасяни „за да не се разплачат“ в съответното помещение без възможност те да бъдат предразположени за оставянето им от родителите, не се дава достоверна информация за психическото и емоционално състояние на детето в първите му дни и седмици от започване на посещенията му в детското заведение.

Макар да са пълноправни участници в образователния процес (чл.2, ал.2 от Закона за предучилищното и училищното образование), родителите са изолирани от участие в адаптационния процес при постъпване в детска ясла или градина, а това поражда множество тревоги както за самите

НАЦИОНАЛНА ГРАЖДАНСКА ИНИЦИАТИВА ЗА КАЧЕСТВЕНА И ИНОВАТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СИСТЕМА

деца (страх от неизвестното, страх за безопасността им, чувство за изоставяне от родителя и др.), така и за самите родители (децата влошават значително своето физическо и психическо състояние).

Детето до предучилищна възраст има нужда от един щадящ крехката му психика подход, основан на любов и доверие, който да го предразположи да свикне по-безболезнено с непознатите хора и новата среда при първоначалното постъпване или при смяната на детското заведение. С оглед спецификата на етапа на развитие на децата в тази ранна възраст, тези деца все още нямат изградената психика на възрастен, за да оцелеят емоционално след като бъдат оставени сред непознати хора на чуждо за тях място.

В резултат на драстичната промяна на заобикалящата ги среда, тези деца преживяват огромен за мащабите на тяхната психика стрес, който дестабилизира нормалното им поведение, създава комуникативни затруднения при социализацията им с останалите членове на обществото, а в много случаи води и до трайно влошаване на здравословното им или психическо състояние.

Първолаците също имат нужда от работещи адаптационни мерки, тъй като преминават през един период на трансформация на целия обучителен процес от учение чрез игри и забавления в по-сериозната фаза на образованието - училището. Тези деца имат нужда от помощта на училищния психолог чрез иновативни подходи и добри практики за намаляване на стреса при постъпване в училище за първи път, които да ги подготвят психически за дългия път на ученичеството.

От друга страна, постъпването на един ученик в ново училище също изисква специален педагогическо-психологически подход, който да съобрази неговата индивидуалност и да му помогне да се интегрира в един вече изграден от неговите връстници социум. Подготовката за приобщаване към непознатата среда при очакван нов съученик на двадесет и пет деца от един клас с различни характери и емоционален запас не се изчерпва с няколко думи от класния ръководител в неговия учебен час. Нужни са конкретни ясно разписани действия за учители и родители, които да спомогнат за постигане на едно безпроблемно приемане на новопостъпилния ученик, например съставяне един индивидуален план за действие от психолог, съобразен с личността и поведенческите особености на всички въвлечени в процеса ученици. Психологът може да използва своята експертиза и за предоставяне на конкретни препоръки към учителите, преди да се премине към физическото постъпване на съответния ученик за първи път. По този начин ще бъдат идентифицирани потенциални проблеми в поведението на отделни ученици от съответното училище, които биха довели до проблеми в общуването им с новия съученик, което от своя страна като цяло ще намали случаите на вербално или физическо насилие между деца.

Изключително важно е нормативното създаване на адекватен адаптационен модел, който да спомогне за укрепването на емоционално и здравословно състояние на децата при първоначалното им постъпване в ясла, детска градина или училище. Когато бъде осигурена дължимата грижа от всички заинтересовани лица и бъдат оценени на индивидуални особености и състояния на всяко дете, то ще получи нужното спокойствие и подкрепа, а тогава ще започне и процеса по изграждане на доверие във възрастните, които се грижат за него или го обучават. По този начин детето ще започне да посещава детското заведение или училището с все по-голямо желание и ентузиазъм и по-лесно ще се интегрира в новата социална среда.

НАЦИОНАЛНА ГРАЖДАНСКА ИНИЦИАТИВА ЗА КАЧЕСТВЕНА И ИНОВАТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СИСТЕМА

Поради липсата на изрични нормативни разпоредби за методика на работата на медицинския или педагогически персонал, реално при първоначално постъпване в ясли, градини и училища няма работещ адаптационен модел за улесняване на интеграцията в новата социална среда, който да бъде следван от педагози и учители с цел създаване на един емоционален и психологически комфорт на едно дете в предучилищния възраст, което постъпва за първи път в ясла, детска градина или училище или на един ученик който тепърва следва да изгражда нови взаимоотношения със съучениците си в ново учебно заведение.

Правилната адаптация за съжаление не дава отражение единствено върху емоционалното и психическо състояние на едно дете или един ученик, защото нейната липса се явява първоизточник на множество проблеми за неговите родители, учители или други деца или съученици, ето защо адаптационния модел е важен елемент от образователната ни система.

Необходимо е нормативно въвеждане на конкретни съобразени с възрастта мерки за прилагане на плазен и щадящ детската психика адаптационен подход за всички новопостъпили и преместващи се деца с цел постигане на по-голям баланс в психологическото и емоционалното им състояние, който от друга страна ще улесни работата на всички грижещи се за тях хора – родителите, педагогическия и медицинския персонал.

Въз основа на гореизложеното, с цел подобряване на качеството на системата на предучилищното и училищното образование в България, Национална гражданска инициатива за качествена и иновативна образователна система предлага да се направят законодателни промени на целия адаптационен модел при първоначалното постъпване и при смяната на ясла, градина или училище.

Процесът на адаптация е необходимостта на отделния индивид да се приспособи в нова за него среда и да продължи нормалното си съществуване въпреки различните условия.

Индивидуалните особености на децата и различния им житейски опит определят техните различни нужди при първоначално постъпване в яслата/детската градина, ето защо някои от тях не се нуждаят от допълнителна помощ и бързо свикват с новата обстановка, други пък срещат трудности при отделянето от родителите, адаптирането към средата или изграждането на социални контакти.

Периодът на ранно детство е съпроводен от интензивно физическо и психическо развитие на детето, поради което всяко изискване за промяна в неговото поведение може да доведе до нарушения в емоционалното му състояние.

Наличието на адекватен адаптационен модел е необходимо условие за конструктивно израстване на личността на децата, благоприятно вписване в новата среда и изграждане връзка на доверие с различния от значимите възрастни.

Когато едно дете започне да посещава детска ясла/градина и ако то има проблем с адаптацията към новия социум, възникват множество разнообразни проблеми за неговото физическо или психическо здраве, рефлексирани от своя страна върху грижещи се за него възрастни:

- плаче много и се стреми към контакт с възрастните или обратното, отказва да контактува както с възрастните, така и с другите деца;
- не може да заспи;
- няма апетит;

НАЦИОНАЛНА ГРАЖДАНСКА ИНИЦИАТИВА ЗА КАЧЕСТВЕНА И ИНОВАТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СИСТЕМА

- спада равнището му на речева активност и интереса към предметната среда;
- често се разболява поради изживяване на силен стрес и страх от изоставяне след раздялата с родителите, страх за безопасността му, страх от неизвестното и др.

Проблемните адаптация на дете в ранна възраст към условията на новата за него среда може да се окаже дълъг и труден процес, който има голямо значение за цялостното му бъдещо развитие, а успешния завършек на този процес се обуславя от наличието на правилна организация на всички дейности по безболезненото му приспособяване и наличието на опитни специалисти (психолози, педагози/социални работници), които с работата си следва да служат като своеобразен мост между семейната среда и яслата/детската градина.

Пример за доказано работеща и съобразена с потребностите на децата добра практика е Берлинския модел за адаптация (БМА), въз основа на който децата се адаптират по индивидуален начин, съответстващ на тяхната възраст и личностни особености. Този модел е разработен от немския Институт за приложни изследвания в областта на социализацията. В резултат на проведен през 80-те на миналия век изследователски проект на Берлинския свободен университет, който безспорно доказва още тогава колко негативен може да бъде ефектът от липсата на адаптация в детската градина. През първите седем месеца след започване на посещения на детска градина, децата, които не са били придружени от родителите си в адаптационния си период са боледували до четири пъти повече или са показвали доста по-ясно изразено безпокойство. Неадаптираните деца показват по-ниско ниво на развитие и често смущения в способността си да се привързват (това се отнася особено за децата под двегодишна възраст).

При прилагането на БМА, родителят активно участва в адаптационния процес чрез почасово присъствие от един до три часа в детското заведение за период до три-четири седмици. Този модел предвижда също така наличието на експертна помощ посредством определянето на „доверено лице“ – избран възпитател, които е обучен да решава всяка стъпка през целия процес по първоначална адаптация след консултация с родителя, да осъществява основния контакт с детето в детското заведение като го посреща, придружава и изпраща всеки ден. Предвижда се също така преди постъпване на детето в детското заведение, персоналът на яслата/детската градина да се запознае с индивидуалността на детето посредством съставяне от довереното лице и предварително попълване от родителя на въпросници за особеностите и навиците му, които да сломогнат за преценка на последващите адаптационни действия. Опитът от прилагането на Берлинския адаптационен модел показва, че когато всички заинтересовани страни (родител, възпитател и дете) участват активно в процеса на адаптация, за децата са необходими между три дни (при изключително комуникативни деца, които ясно показват, че няма нужда от присъствието на родителя в новата среда) и три-четири седмици (при по-привързани към родителите си деца, които ясно показват, че имат нужда от присъствието на родителя в новата среда).

Спецификата на всички действия за осъществяване на БМА позволява неговото практическо приложение и в България, като той вече се прилага в значителен брой от родителските кооперативи, ето защо няма пречка той да се приложи и по отношение на ясли и детски градини, като се осигури нормативна база за предоставяне правото на родител да придружава своето дете от един до три часа дневно по време на първоначалното му постъпване в яслена или градинска група.

НАЦИОНАЛНА ГРАЖДАНСКА ИНИЦИАТИВА ЗА КАЧЕСТВЕНА И ИНОВАТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СИСТЕМА

Предложената промяна може да бъде въведена веднага, тъй като не изисква никакво разходване на финансови средства. Освен това реалността показва, че не всички записани деца в съответната група залочват посещенията си едновременно на 15-ти септември поради наличието на постепен график за постъпване в съответното детско заведение и болестни състояния, а и доста от родителите се възползват от нормативната възможност за тримесечно отлагане на първоначалното посещение. В този смисъл няма пречки да се създаде организация за присъствие на родителите в определени затова часове през първите няколко месеца след началото на занятията. С оглед избягване на едновременна адаптация на много деца и евентуалното сгрупване от присъстващи родители, ръководителят на детското заведение след съгласуване с родителите ще състави постепен график за посещенията им.

Друг пример за успешен работещ механизъм за улесняване на приспособяването е адаптационен модел, който се базира на предварителна работа в занималня с детето преди постъпването му в ясла или детска градина, която цели посредством партньорството с родителя подпомагане на детето за изграждане и затвърждаване на автономията му в процеса на раздяла и осигуряване на сигурност в отношенията с другите възрастни.

Моделът е създаден и разработен от „Център „Как да...?“ – адаптационна занималня“, гр.София и вече се практикува в България при съобразяване на особеностите на нашата действителност, следователно е приложим за пилотно внедряване в българското предучилищно образование посредством създаване на една преходна група с до десет деца във всяка ясла или детска градина.

Ключови аспекти от експертната работа при прилагането на този модел са:

- провокиране на интерес и желание за опознаване и експериментиране с и в средата;
- провокиране, зареждане и задържане на интерес към взаимодействия с другите деца и близък контакт;
- провокиране на интерес и желание за игра както и усвояване на умения за такава;
- пораждање на желание за пребиваване в група и участие в игрови двойки и групи;
- завишаване прага на търпимост и устойчивост на емоционално-волевата сфера, приемане на промяна;
- подпомагане в процеса по приемане на раздяла и повишаване флексибилността на детето.
- усвояване и интернализиране на контрола на афективно-фрустрационните реакции и овладяване на ефективни стратегии за справяне с афект и фрустрация;
- развитие на импресивна и експресивна реч, като се набляга на комуникативната функция на последната за да може детето да се чувства самостоятелно и да успява да заяви потребностите си.

Постъпването в преходната група следва да се осъществява след провеждане на интервю-консултация с екип от детски психолог и педагог с цел оценка на адаптивните умения на детето, както и изготвянето на насоки към родителите за подготовка на детето в домашни условия. Тази оценка се прави от същия екип, който ще отговаря за адаптацията на дете и следва да бъде извършена не по-късно от един месец преди започване на посещенията на редовните групи, за да има достатъчно време за работа.

НАЦИОНАЛНА ГРАЖДАНСКА ИНИЦИАТИВА ЗА КАЧЕСТВЕНА И ИНОВАТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СИСТЕМА

Когато детето приема лесно новите хора и среда, и няма признаци на тревога в него (не е необходима допълнителна експертна помощ), адаптацията му в преходната група – занималня може да приключи в рамките на една седмица, в която детето влиза за кратки периоди (които постепенно се увеличават) в основната група с педагогическия персонал.

Когато детето покаже, че има трудности в раздялата и/или адаптацията се предлага да посещава преходна група за период от един до три месеца. В такива случаи съставя се график на всички деца, които се нуждаят от допълнителна помощ и се подготвя програма за приемането им. След преминаване на адаптационният процес и има ясни признаци за готовността на детето да се интегрира в основната група, то бива преместена в нея, а мястото му се заема от друго дете с нужда от помощ при приспособяването.

Независимо от конкретния брой на децата в преходната група, отработването на раздялата с родител никога не се прави с всичко едновременно, а само с едно дете.

Целият процес по пребиваване на детето в преходната група протича по режима на основната група в детското заведение, за може в него да се изгражда рутина в изпълнението на всички ритуали от нормалната работа на съответната възрастова група. Освен това този метод за адаптация предполага наличие на екип с постоянен състав и допълнително обособено преходно пространство в детското заведение, в което децата с трудности в раздялата и неразвити адаптивни умения да успеят да изработят модели, подпомагащи тези процеси.

Допустимо е присъствието на родител в началото на процеса по адаптация за срок от минимум три дни, като за родителя е предвидено лесно достъпно за детето място, но родителят няма право да влиза в помещението с играчки, където екипа от детски психолог и педагог (единият специалист е водещ на случая и по отношение на комуникацията с едно дете) се грижат за задоволяване на потребностите на децата и техния психически комфорт.

Помощта на водещия на случая е от съществена важност, тъй като се цели детето да изгради връзка на доверие към друг възрастен извън семейната среда, който подпомага детето чрез партньорство в преживяването на настъпилите смощи предизвикани от раздялата, а след това и от процеса на интеграция в детското заведение.

След от три до пет дни, детето вече остава за всички ритуали в рамките на полудневния вариант на детската градина, и водещия на случая прави първи стъпки в раздялата, като асистира на детето да каже „чао“ на родителя и да влезе в преходната група – занималня, а родителя все още не напуска мястото си.

След като детето спокойно се разделя с родителя, което обикновено се случва в рамките на следващите три-пет дни, се продължава към същинска раздяла, в която са дадени ясни инструкции на родителя как и какво да обясни на детето. В повечето случаи раздялата трае сравнително кратко, за да се засвидетелства на детето, че родителят наистина ще се върне, постепенно периода на раздялата се увеличава (задължително родителя и детето отново си казват „чао“).

След постигане на успешната раздяла, с детето се работи по усвояване на неговата самостоятелност според възрастта, спазване на правила и живот в група.

НАЦИОНАЛНА ГРАЖДАНСКА ИНИЦИАТИВА ЗА КАЧЕСТВЕНА И ИНОВАТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СИСТЕМА

Посредством този механизъм, постепенно в рамките на три месеца детето се интегрира в основната група на детското заведение, като постепенно залочва да участва съвместно в ритуалите с другите деца, но на базата на партньорството си с водещия на случая.

По време на адаптационния процес, педагогическия персонал участва в отделни ритуали, което ще ги направи за децата разпознаваеми и близки, докато на родителите се дават определени насоки и стъпки, които да следват както през периода на пребиваване в преходната група, така и като допълнителна подготовка в домашни условия.

Видно е, че горепосочените добри практики в прилагането на адекватни и шадящи детската психика подходи изискват активното участие на субекта, познаващ най-добре индивидуалните особености, потребности и емоционално състояние на детето – родителя, сто защо като нормативноустановен участник в образователния процес, родителят следва да има гарантирано законово право при негово желание и възможност да присъства в детското заведение през периода да адаптацията.

Присъствието на родителя в яслите/детските градини през процеса на адаптация на децата обаче не е никаква новост в нашето законодателство, тъй като още в отменената през 2008г. Наредба № 6 от 27.02.1987 г. за организацията и дейността на детските ясли законодателят беше предвидил изричен текст в тази връзка в чл.14, ал.5: „Родителите на новоприетите деца могат да присъствуват всеки ден в съответната яслена група до адаптирането на децата им в новата обстановка.“

Посредством възстановяване на възможността за родителското присъствие под каквато и да е от изброените по-горе форми, ще се постигне укрепване на емоционалното и здравославно състояние на децата, те ще имат спокойствието и доверието, че са оставяни на хубаво място, без да има нужда да изпитват страх и чувство на изоставяне. По този начин в децата от ранна детска възраст ще се положат основите за постигане на балансираност в психологическото и емоционалното им състояние, което от друга страна ще спомогне за изграждането им като емоционално интелигентни и смели индивиди, които ще са ценност за обществото.

8. Въвеждане на периодични, ефективни задължителни обучения на служителите в яслите, детските градини и училищата.

Хората, полагащи ежедневната грижа за нашите деца в детските градини, ясли и училищата, имат нужда от повече обучения за повишаване на експертния им капацитет чрез придобиване на нови знания и умения. Необходимо е въвеждане на иновативни обучения, които да осигурят достъп на тези служители до иновативни подходи при работата с деца в предучилищна или училищна възраст с отчитане на физиологическото и умствено развитие.

Смятаме, че заложените като минимум часове в чл. 46 от Наредба №12 за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти са твърде малко, за да имаме едни ефективни и качествени обучения, които наистина да повишат ефективността и качеството на преподаване. Ние смятаме, че е необходимо да бъдат покривани

НАЦИОНАЛНА ГРАЖДАНСКА ИНИЦИАТИВА ЗА КАЧЕСТВЕНА И ИНОВАТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СИСТЕМА

минимум 4 квалификационни кредита от участие в обученията за всяка учебна година, а не предвидените в ЗПУО и Наредба №12 за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти 3 кредита на агестационен период, което прави по 8 часа на година. Нис сме на мнение, че тези часове са твърде малко, за да имат ефективно отразение, тъй като масово участниците в тази система за повишаване на квалификацията ще изпълняват единствено предвидения минимум.

При продължаващата квалификация, съгласно чл. 45, ал. 1, т. 2 от Наредба №12 за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти, към буква „а)“ задължително трябва да бъдат включени и обученията и практикуми за общуване и взаимодействие с родители. Също така, като допълнителна точка смятаме, че е необходимо да бъде заложено участие в обмен на практически опит в други образователни институции, прилагащи педагогически иновации, работещи с деца в риск, със СОП или заболявания.

Имайки предвид, че тези обучения са от изключително значение за придобиването и повишаването на ПКС по чл. 225 от ЗПУО, заложен в раздел VI на Наредба №12 за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти, предлагаме за придобиване на ПКС успехът на учителя да бъде измерван по напредъка на децата спрямо самите себе си, а не спрямо всички останали (постижения от олимпиади и състезания) както е заложено в чл. 58, ал. 2. Така поставените критерии ощетяват учителите, които работят с деца със СОП, в риск, със заболявания или работещи в маргинализирани общности и отдалечени места.

Предлагаме за одобрение за вписване в регистъра по раздел V от ЗПУО и раздел X от Наредба №12 за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти, задължително да бъдат покривани елементи в обученията, включващи срещи срещу насилията и взаимодействие с родители. Също така следва да бъде стимулирано включването в обученията на ролви игри, работа по казуси, психодраматични и арттерапевтични техники.

Това предложение за въвеждане на ефективни обучения не цели да покаже некомпетентност на служителите в образователната система, а е предназначено да подобри техния експертен капацитет, а от там да се стигне до по-качествено предучилищно и училищно образование.

Провежданите на този етап обучения не дават необходимите резултати, нямат практическа насоченост. В този смисъл те само ощетяват бюджета без да повишават качеството на образованието. Важно е да бъдат заложен като приоритетни обученията за повишаване на експертния капацитет чрез придобиване на нови знания и умения в следните области:

а) дължима грижа за улесняване на социалната адаптация при първоначално постъпване на децата – действия и вербална комуникация за създаване на доверие и комфорт на децата с оглед по-безболезнено приемане на настъпилата промяна;

б) добри практики при работата с деца в различните етапи на тяхното развитие от 10-месечна до предучилищна възраст - хранене, приспиване, преобличане, физиологични нужди и др.;

в) получаване на нови знания и изграждане на лични навики от делата посредством подходящи игри и забавления;

НАЦИОНАЛНА ГРАЖДАНСКА ИНИЦИАТИВА ЗА КАЧЕСТВЕНА И ИНОВАТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СИСТЕМА

- г) дължимата здравословна грижа – стимулиране на игра на открито, съвети за правилно хранене и спане, разпознаване на симптоми на често срещаните детски болести и др.
- д) превенция на насилието чрез наблюдение и анализ на поведението на деца, родители и възпитатели;
- е) приложими действия в случай на физическо или вербално насилие върху деца;
- ж) способности за борба със стреса по време на работата с деца;

9. За всяко дете със СОП да бъде осигурен помощен персонал

Според ЗПУО допълнителната подкрепа на дете/ученик със специални образователни потребности се осъществява от психолог, педагогически съветник, логопед, ресурсен учител и помощник на учителя.

Основната роля при осъществяването на допълнителната подкрепа, де факто играят ресурсните учители. За съжаление все още ресурсното подпомагане се извършва само по определени предмети (най-често български език и математика), като за целта най-често се провеждат не в класната стая на ученика, а в ресурсен кабинет. Масово децата се извеждат от други часове, за да могат ресурсните учители да работят с тях. Това не само, че пречи на социализацията и приемането на детето от съучениците му, но и лишава детето от учебен час по предмет, който може и да му е интересен, а също така не дава възможност на общообразователният учител да се обучи как на практика се работи със съответния ученик. И тъй като ресурсното подпомагане рядко надвишава 2 часа седмично, през останалото време общообразователният учител най-често няма представа как да подходи към съответния ученик със специални образователни потребности и престоят на ученика/детето в училище/детска градина е неефективен за развитието му.

Поради факта, че ресурсен учител, логопед и психолог, осъществяващи съответната допълнителна подкрепа, са назначени в съответното учебно заведение, е невъзможно те да бъдат сменени в случаите, когато се установи невъзможност за изграждане на доверителна връзка между тях и ученика/детето със специални образователни потребности. Тези случаи не са рядкост и от тук следва, че подкрепата оказвана от тези специалисти е неефективна.

Единици са училищата/детските градини, в които има назначен помощник на учителя. И причината за това е липса на интерес към заемането на тази длъжност.

С оглед решаване на горепозброените проблеми ние предлагаме

А) нормативно да бъде въведена възможност за личен асистент който да осигурява непрекъснатата индивидуална подкрепа на някои деца със специални образователни потребности до адаптирането им в училищната среда, изразяваща се в оценка на възможностите им за самостоятелно справяне както с усвояване на учебния материал, така и с функционирането им в училищната среда. Задълженията и отговорностите на личния асистент да се отнасят само и единствено до асистирания от него ученик и задълженията му да се свеждат до:

НАЦИОНАЛНА ГРАЖДАНСКА ИНИЦИАТИВА ЗА КАЧЕСТВЕНА И ИНОВАТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СИСТЕМА

- Осигуряване на помощни средства и адаптиране на учебния материал в зависимост от потребностите на ученика;
- Съгласувано с общообразователния учител, адаптиране на начина и методите за проверка на знанията на ученика;
- Участие в работата и заседанията на екипа на личностно развитие към съответното учебно заведение.
- Подпомагане социализацията и комуникацията на ученика с общообразователния учител и учениците му.
- Придружаване на ученика на извънучилищни мероприятия, организирани от училището – екскурзии, спортни празници, посещения на театър, концерт и пр.
- Личният асистент отговаря за здравето и безопасността на ученика.

Важно е да отбележим, че е от съществено значение:

- Личният асистент да бъде избран от родителя/настойника на съответният ученик и да може да се сменя съобразно волята на родителя/настойника. В случай на желание личен асистент да бъде и самият родител/настойник.
- Личният асистент да е част от екипа за личностна подкрепа;
- Деца/ученици, които ползват личен асистент, не ползват часове ресурсно подпомагане.

Б) психолог, педагогически съветник, логопед, ресурсен учител и помощник на учителя, личен асистент да бъдат осигурявани в зависимост от индивидуалната и реалната необходимост на всяко дете със СОП

В) облекчаване на процедурата по оценяване на индивидуалните потребности от допълнителна подкрепа на деца и ученици със СОП и гарантиране на обективността на това оценяване. Настояваме тази оценка да се извършва от екипа за личностна подкрепа към съответното учебно заведение. В момента според ЗПУО това оценяване се извършва от екип за подкрепа на личностното развитие в учебното заведение в което е записано детето, а и има много други съпътстващи недомислици и проблеми и трябва да се уреди нормативно:

- в случаите когато такъв екип не може да се сформира, тази оценка да се извършва от регионалния екип за подкрепа на процеса на приобщаващо образование. Настояваме в тази оценка да фигурира не само вида допълнителна подкрепа, но и именно там, а не в плана за подкрепа, да се определя колко часа седмично ученикът има нужда от съответната подкрепа.

- в случаите, когато родителят е съгласен с направената оценка, считаме че е безсмислено и ненужно утежняващо тя да бъде одобрявана от директора на регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование, както и всеки друг. В случаите когато родителят не е съгласен с направената оценка на индивидуалните потребности на детето/ученика, настояваме за извършване на повторна оценка от независим екип.

- много важно е и настояваме в екипа в който в момента се включват както специалисти от съответната област, които са независими, както от учебното заведение, така и от регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование, да има възможност

НАЦИОНАЛНА ГРАЖДАНСКА ИНИЦИАТИВА ЗА КАЧЕСТВЕНА И ИНОВАТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СИСТЕМА

съгласно волята на родителя на детето, в този независим екип за оценка на индивидуалните потребности могат да участват и външни от системата на образование специалисти - логопед, психолог или специален педагог, които работят с детето.

Тези промени са много важни и трябва да бъдат направени в най-кратък срок защото според ЗПУО оценката на индивидуалните потребности се извършва от екип за подкрепа на личностното развитие в учебното заведение в което е записано детето. В състава на екипа задължително се включват психолог или педагогически съветник, както и логопед. Въз основа на тази оценка, екипът за подкрепа на личностното развитие изготвя план за подкрепа на ученика/детето. Към регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващо образование се сформират регионални екипи за подкрепа на личностното развитие. Оценката на индивидуалните потребности на детето/ученика, направена от екипа за подкрепа на личностното развитие, към съответното учебно заведение се предава на регионалният екип за подкрепа на личностно развитие, който от своя страна предлага на директора на съответният регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование да одобри или не одобри предоставянето на допълнителна подкрепа на дете или ученик със специални образователни потребности.

В случаите, когато училището или детската градина не са в състояние да сформират екип за подкрепа на личностното развитие или родителят/настойникът на за детето/ученика не е съгласен с направената оценка на индивидуалните потребности от екипа за подкрепа на личностно развитие, тази оценка се извършва от регионалния екип за подкрепа на личностно развитие.

След като се оценят потребностите на дете / ученик със специални образователни потребности, от допълнителна подкрепа, екипът за подкрепа на личностно развитие към съответното учебно заведение изготвя план за подкрепа в който се описва конкретно вида допълнителна подкрепа и брой часове седмично, в които тя ще бъде осъществявана. В случаите когато училището е в невъзможност да осигури необходимата допълнителна подкрепа на даден ученик/дете със специални образователни потребности, тази подкрепа се осъществява от Центровете за подкрепа на личностното развитие в общността или от Регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващо образование.

Освен, че този процес на оценяване на индивидуалните потребности на децата и предоставянето им на допълнителна подкрепа е тромав и неефективен, на практика поради липсата на контрол от независима институция и липсата на ресурсна обезпеченост (финансова и кадрова) на училищата и детските градини, оценката на индивидуалните потребности и вида и размера на допълнителната подкрепа на децата със специални образователни потребности на практика се съобразява не с реалните индивидуални потребности на детето/ученика, а с наличните ресурси на учебното заведение и съответно на регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование. В резултат на това масово децата/учениците със специални образователни потребности получават недостатъчна за техните потребности допълнителна подкрепа, изразяваща се в силно подценен брой часове

НАЦИОНАЛНА ГРАЖДАНСКА ИНИЦИАТИВА ЗА КАЧЕСТВЕНА И ИНОВАТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СИСТЕМА

работа с ресурсен учител, логопед или психолог седмично. Така на практика държавата не изпълнява поетите си задължения, изброени в чл. 24 на Конвенцията за правата на хората с увреждания.

Г) да се осигури възможност за продължаване на образованието и след VII клас на ученици със специални образователни потребности, които демонстрират надареност при усвояването на даден предмет, въпреки че ученикът е с качествени оценки по друг предмет.

Поради това, че като цяло преподаването и оценяването на ученици/деца със специални образователни потребности не е съобразено с конкретните им нужди и специфики. В процеса на преподаване и на оценяване не се предоставят „разумните улеснения“ по смисъла на Конвенцията на правата на хората с увреждания. Възможност „разумните улеснения“, които се предоставят се свеждат до:

1. Въвеждането на комбинирана и индивидуална форма на обучение
 2. Изготвянето на индивидуална програма и индивидуален план по предмет, по който е оценено, че ученикът не покрива държавните изискванията за получаване на количествена оценка среден
 - 3, то в тези случаи, ученикът по този предмет се оценява с качествени оценки.
- Индивидуалната програма по даден предмет дава възможност на ученика със специални образователни потребности да не повтаря учебната година и да продължи заедно с класа си, въпреки че не е усвоил необходимите компетентности по съответния предмет. Но качествено оценяване по този предмет не дава възможност на ученик със специални образователни потребности да продължи образованието си след VII клас, дори когато той демонстрира изключителна дарба в усвояване и изучаване на материята в друг предмет.

В подкрепа на горепосочените предложения по т.9 бихме искали да обърнем внимание на някои важни факти и анализи:

През 2012 г. Конвенцията за правата на хората с увреждания е ратифицирана и приета със закон от 11 НС. Държавата ни, в качеството си на страна по тази конвенция се задължава да я съблюдава, като преведе законовата си уредба в съответствие с нея, но трябва да обърнем внимание на тези текстове:

чл. 2 "Коммуникация" включва всякакви езици, зрительно представяне на текст, Брайлова азбука, тактилна комуникация, увеличени шрифтове, достъпни мултимедии, както и всякакви писмени, звукови, отпростен език, дикторски, допълващи и алтернативни способи, средства и форми на комуникация, включително достъпни информационни и съобщителни технологии.

"Език" включва говоримите и знакови езици, както и всякакви други форми на неговорим език.

"Дискриминация по признак на увреждане" означава всякакви правене на разлики, всякакви ограничения или изключения, основаващи се на увреждане, имащи за цел или последица нарушаване или отнемане на зачитането, признаването или равноправното упражняване на всички права на човека и основни свободи в политическата, икономическата, социалната, културната, гражданската или всяка друга област. Това включва всякакви форми на дискриминация, включително отказ за предоставяне на разумни улеснения.

"Разумни улеснения" означава всякакви необходими и подходящи модификации и приспособления, които не водят до непропорционално или неоправдано обременяване на околните, когато такива са необходими във всеки конкретен случай, за да се осигури на човека с увреждане признаването или

НАЦИОНАЛНА ГРАЖДАНСКА ИНИЦИАТИВА ЗА КАЧЕСТВЕНА И ИНОВАТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СИСТЕМА

уирезбяването на всички права и основни свободи наравно с всички останали.

"Универсален дизайн" означава дизайн на изделия, жизненни среди, програми и услуги, които да се ползват в максимална степен от всички хора, без да се налага тяхното адаптиране или специализиран дизайн. Понятието "универсален дизайн" не изключва наличието на спомогателни уреди и пособия за определени групи лица с увреждания, когато това се налага.

Член 24

1. Държавите - страни по настоящата конвенция, признават правото на образование на хората с увреждания. С оглед реализирането на това право без дискриминация и при равни възможности държавите - страни по конвенцията, осигуряват включваща образователна система на всички равнища и възможности за обучение през цялата продължителност на живота, насочени към:

- пълно развитие на човешкия потенциал и чувството за собствена стойност и достойнство и укрепване на спазването на правата на човека, основните свободи и човешкото многообразие;
- развитие от страна на хора с увреждания на тяхната личност, таланти и творчески заложби, на техните умствени и физически способности в пълен размер на техния потенциал;
- предоставяне на възможност на хората с увреждания да участват ефективно в свободно общество.

2. При реализирането на това право държавите - страни по конвенцията, гарантират, че:

- лица с увреждания не са изключени от системата на общото образование по причина на тяхното увреждане, както и деца с увреждания не са изключени от системата на безплатното и задължително начално образование или на средното образование по причина на тяхното увреждане;
- хората с увреждания имат достъп до включващо, качествено и безплатно начално образование и до средно образование равноправно с всички останали в общността, в която живеят;
- се предоставят разумни улеснения според изискванията на индивида;
- хората с увреждания получават нужната им подкрепа в рамките на системата за общо образование с оглед улесняване на тяхното ефективно образование;
- се предоставят ефективни мерки за индивидуална подкрепа в среда, способстваща за пълноценното им академично и социално израстване, в съответствие с целите на пълното включване.

3. Държавите - страни по настоящата конвенция, дават възможност на хората с увреждания за усвояване на житейски и социални умения, способстващи за пълноценното им и равноправно участие в образованието и като членове на общността. За тази цел държавите - страни по конвенцията, предприемат подходящи мерки, включително:

- улесняване изучаването на Брайловата и други алтернативни азбуки, на допълващи и алтернативни методи, средства и формати на комуникация, ориентация и умения за придвижване, улесняване на взаимната взаимопомощ и наставничеството в рамките на общността;
- улесняване усвояването на език на знаците и налагане на лингвистична идентичност на общността на лицата от слух;
- гарантиране, че образованието на лица и особено деца, които са лишени от зрение, слух или от двете, се осъществява при използване на най-подходящите за индивида езици, методи и средства в комуникация и в среда, способстваща за пълноценното му академично и социално израстване.

4. За да спомогнат за реализирането на това право, държавите - страни по конвенцията, предприемат подходящи мерки за привличане на работна сила на учители, включително такива с увреждания, които да са квалифицирани по езика на знаците или Брайловата азбука, да обучават професионалисти и други служители за работна сила на всички равнища на образователния процес. Това обучение трябва да включва в себе си разбиране на нуждите на хората с увреждания и използване на всякакви допълващи или алтернативни методи, средства и формати на комуникация, образователни методики и материали,

НАЦИОНАЛНА ГРАЖДАНСКА ИНИЦИАТИВА ЗА КАЧЕСТВЕНА И ИНОВАТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СИСТЕМА

предназначени за хора с увреждания.

5. Държавите - страни по конвенцията, гарантират, че хората с увреждания имат пълен достъп до общо висше образование, до професионално образование и подготовка, до образование за възрастни и възможности за обучение през целия живот, без дискриминация и равностранно с всички останали. За целта държавите - страни по конвенцията, осигуряват предоставянето на разумни улеснения за хората с увреждания.

През 2016 г. влезе в сила Законът за предучилищното и училищното образование. Основната концепция в него е тази на приобщаващото образование, гарантираща правото на равен достъп до образование на всяко дете. Под „равен достъп до образование“ се има предвид не само допускането на деца и ученици със специални образователни потребности до общообразователните училища и детски градини, но и осигуряването на необходимата подкрепа съобразена с индивидуалните потребности на всяко дете, с оглед улесняване на неговото ефективно образование и пълноценното му академично и социално израстване, в съответствие с целите на пълното включване.

Основните проблеми при образованието на деца и ученици със специални образователни потребности се дължат на:

1. Чрез ЗПУО държавата не покрива всички точки от чл. 34 на Конвенцията за правата на хората с увреждания;

2. Липса на ресурсна обезпеченост на ЗПУО;

3. Не е предвидена никаква ефективна форма на контрол, гарантираща правата и изпълнението на задълженията на участниците в образователния процес.

10. Да се разреши на родителите при желание и възможност да подпомагат в ежедневиите дейности от чисто битов характер яслиите, детските градини и училищата.

По нареждане на директори, родителското присъствие в яслиите и градините е строго забранено на места, в най-добрия случай е нежелателно. Физическото изолиране на родителите и отглеждащите децата от процеса, който протича в детските заведения дава крайно негативни резултати по отношение на социализацията, а също и относно позитивното възприемане на децата да бъдат ежедневно сред хора, които не са от близките им. Считаме за абсурдно на родителя да е отказан достъп до помещенията за игра или двора, а в същото време системата да страда от изключително малкото кадри, които работят и се грижат за най-малките. Затова предложението ни е да бъде разрешено на членове на семейството да вземат участие в ежедневиите дейности, които не са свързани пряко с обгрижването на децата (преобличане, хранене), а да подпомагат персонала в елементарните задължения като подреждане на играчки, четене на книжки или отсервиране, преместване на столчета и други. Основният дух на родителското присъствие в яслата или градината е то да бъде в услуга на персонала и на децата, като се изключва възможността то да е съпроводено с даване на съвети или с възпитателни самоинициативи. Това включване на родителската помощ следва да бъде регулирано, за целта е необходим инструктаж на всички родители в началото на годината (задължително той да бъде поместен на таблото на видно място), който да запознава родителите с всички правила, спазването на които да бъде контролирано от персонала и директора. Би било от

НАЦИОНАЛНА ГРАЖДАНСКА ИНИЦИАТИВА ЗА КАЧЕСТВЕНА И ИНОВАТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СИСТЕМА

полза дейностите, в които са участвали родителите в даден ден, да се описват в специална за целта книга (напр. Ежедневна книга на родителя или подобна), срещу което да се полага подпис на предварително определен служител или помощник директор. Това цели да се избегнат недоразумения и конфликти между родители и персонал. Нарушенията следва да бъдат санкционирани и също описани в книгата с положен подпис от двете страни. Тази книга може да се разисква с родителското настоятелство, на родителски срещи и да помогне за превенция на неприятните ситуации за бъдеще.

Ползите и ефектът от кратка ежедневна родителска помощ дори и в училищата са отдалеч установени в някои държави (Национален център за образователна статистика, САЩ), като тя носи освен емоционални позитиви (децата свикват с присъствието на чужд родител, улеснява комуникацията с персонала), също и материални дивиденди там, където заедно с родителите се изработват и продават дребни предмети, с които се финансират допълнителни дейности в детското заведение.

Случващото се в повечето частни детски градини, а също и в кооперативите в България, недвусмислено показва, че децата нямат трудности когато чужд родител пристъпва прага на забавачницата. Там родителското присъствие е нещо напълно нормално и, тъй като всички деца са свикнали с него, не се наблюдава емоционален дискомфорт и нарушаване на ежедневната работа на персонала. Озадачаващо е защо за държавните и общински детски заведения тези добри практики се отричат така отявлено. Необходимо е да се разреши на отделните ясли и градини да имат свободата да определят различни допълнителни дейности, в които родителите биха могли да участват и помагат с важното уточнение, че необходимо да се спазват всички правила за безопасна и спокойна среда.

Родителите, които изявяват желание да се включват в ежедневните дейности на детското заведение следва да отговарят на същите хигиенни и здравни изисквания, които законът поставя пред персонала – посочените в Наредба № 15 от 27 юни 2006 г. за здравните изисквания към лицата, работещи в детските заведения, специализираните институции за деца и възрастни, водоснабдителните обекти, предприятията, които произвеждат или търгуват с храни, бръснарските, фризьорските и козметичните салони.

11. В яслите и детските градини телевизия и интернет да бъдат използвани единствено с учебна цел

Нашето предложение е с наредба да бъдат забранени телевизорите в яслите и яслени групи, а в градините телевизорите и други екранни устройства да бъдат използвани само по изключение и със строго образователна цел, т. е да не се пускат детски филмчета за забавление на децата. Обучителните прожекции, трябва да бъдат извършвани като се спазва строга забрана за гледане от деца до 3 годишна възраст, а до 6 годишна възраст децата могат да гледат образователни филмчета с бавно

НАЦИОНАЛНА ГРАЖДАНСКА ИНИЦИАТИВА ЗА КАЧЕСТВЕНА И ИНОВАТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СИСТЕМА

движещи се герои и/или фигури в присъствието на възрастен за максимум 15 минути на ден като важно условие е след прожекцията да има разискване на изгледания материал, да се направят важни изводи, да се разиграят вече познати сцени. Цели се отпадане на ситуация, в която децата трябва да бъдат забавлявани или задържани, защото активната игра изисква повече усилия и участие от страна на персонала. Задължително е образователните телевизионни материали да бъдат съобразени с възрастта и способността на децата да възприемат, а също и да бъдат с подходяща тематика.

Залагането на абсурдната „дигитална компетентност“ на малки деца, за която говорят директори на някои детски градини, недвусмислено показва невъзможността на малочисления персонал в яслите и градините да се справя с ежедневните дейности, което поражда единствения изход – на децата се пускат филмчета.

Вече има научни доказателства за вредата от прекомерна употреба на екранни устройства и увреждат мозъка на малките деца. Изследване на водещи учени от Медицински център към Бостънския университет, показва, че дълго прекараното време пред мобилни устройства и телевизори пречи детският вътрешен механизъм за самоконтрол да се развива. Европейският парламент също прави собствено проучване и стига до заключението, че се увеличава броят заболяванията, причинени от масовото използване на дигитални комуникационни средства, като най-значителен риск има за най-малките. Специалисти по ранно детско развитие постоянно алармират за факта, че днешните деца проговарят все по-късно. Език се учи чрез общуване, а не чрез гледане на телевизия. Освен това е и доказано в, че децата които се застояват по-дълго пред телевизорите са склонни към затлъстяване. В училищна възраст тях имат проблем с концентрацията. За всички е ясно, че за детето е по-важно да играе, да общува активно, да тича.

12. Гъвкаво и адекватно финансиране в системата на образованието във всичките ѝ аспекти.

Нашето предложение в тази точка е да отпаднат делегираните бюджети в детски градини, ясли и училища. Тази философия на бюджетиране е лагубна за системата на образованието и не дава равен старт и равен шанс на всички деца, тъй като те нямат равен достъп до образованието и до съпътстващите го социални услуги. Трябва всяка една образователна институция да разполага с едно базисно ниво, което да не се влияе от това колко ученици има в съответното образователно заведение.

Специалисти като психолог, логопед, медицинско лице и други, трябва да бъдат финансирани независимо от броя на децата и учениците, за да не остават част от децата лишени от тези изключително важни специалисти, които ще се грижат за тяхната здравна, психическа и личностна подкрепа и развитие. Назначаването на такива специалисти във всяко училище трябва да стане задължително. По този начин ще бъдат гарантирани равни шансове за всяко дете, независимо от това дали живее в отдалечен район или в голям град.

Предлагаме да бъде увеличено финансирането в системата на образованието, като за целта бъдат изготвени и приети методика и стратегия за ежегодното равномерно увеличаване на средствата за

НАЦИОНАЛНА ГРАЖДАНСКА ИНИЦИАТИВА ЗА КАЧЕСТВЕНА И ИНОВАТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СИСТЕМА

финансиране на образованието, като до 2021 бъде достигнато ниво от 6,5% от БВП. Този ръст на предвиджаните за образование средства ни е изключително необходим на нас като нация и държава, за да имаме ефективна образователна система. При едно такова финансиране ще има възможност да бъдат изпълнени целите, които си поставяме пред нас с новата визия за образованието като приоритет и ще бъде осигурено качествено образование на всяко дете.

Голяма част от увеличението на средства в образованието предлагаме да бъде насочена за повишаване заплатите на учителите, като минималната учителска заплата задължително трябва да бъде над средната за страната. Това увеличение на заплатите е от изключителна важност, за да компенсира повишената административна отговорност и повишените изисквания за постигане на резултати в работата им. Също така това ще направи учителската професия много по-привлекателна и ще привлече нови и по-качествени специалисти.

Всички обучения, предвидени според ЗПУО и Наредба №12 за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти, следва да бъдат финансирани чрез държавна програма, а не да бъдат в тежест на самите учители или на бюджета на училището. За тази цел в чл. 2 на Наредбата за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование може да бъде включена изрична точка за финансиране на обученията на педагогическите специалисти.

На учителите трябва да бъде заплащано за времето предвидено за взаимодействие и работа с родители като индивидуални срещи и консултации. Учителите трябва да получават възнаграждение и за времето за допълнителна работа с деца, изоставащи с учебния материал.

Предлагаме всички познавателни книжки и учебници, както и допълнителните помагала и материали, да бъдат напълно безплатни в рамките на задължителното образование.

Следващото ни предложение е необходимостта от медицинско лице, психолог, логопед, ресурсен учител, помощник на учителя за децата със СОП да бъде задоволявана според нуждите и потребностите, както по принцип в образователните институции, така и от конкретните ситуации. Също така, при нужда трябва да бъдат осигурявани и други специалисти като рехабилитатор на слуха и говора, кинезитерапевти, специални учители за деца с нарушено зрение или слух и други, които биха били необходими според конкретната ситуация. Всичките тези специалисти, трябва да бъдат финансирани без това да се отразява на съответния училищен бюджет, чрез който директорите не могат да си позволят да ги осигурят за децата и учениците в своите училища.

Считаме за неприемливо държавата да не компенсира неprofitите в системата деца. Тъй като борят на децата, за които няма място в яселите и детските градини расте и е от изключителна важност да се разработи механизъм, чрез който за всички деца, останали извън системата, поради управлението на общината, респективно държавата (непредоставяне на достатъчен сграден фонд, който да задоволи нуждите на всички деца в съответната възраст, закриване на действащи детски заведения, неадекватна сума за издръжка на година или други причини), да получат средствата, предвидени за тяхната издръжка от бюджета. Предлагаме това да се случва на ваучерен принцип, за да се избегнат злоупотребите при предоставяне на парична сума. На родителите, за чийто деца

НАЦИОНАЛНА ГРАЖДАНСКА ИНИЦИАТИВА ЗА КАЧЕСТВЕНА И ИНОВАТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СИСТЕМА

държавата или общината не може да предложи място в детско заведение, трябва да бъде предоставена възможността да изберат къде да изразходят стойността на заучера – в частна детска ясла, градина или училище, родителски кооператив, детегледачка. Единния разходен стандарт да служи като база за определяне на подходящата сума, която да бъде в помощ на родителите.

13. Оптимизиране на процедурата за учредяване на учителски синдикати.

В тази точка предлагаме да бъдат извършени необходимите промени в НАРЕДБА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА РЕДА ЗА УСТАНОВЯВАНЕ НАЛИЧИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРЕДСТАВИТЕЛНОСТ НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ НА РАБОТНИЦИТЕ И СЛУЖИТЕЛИТЕ И НА РАБОТОДАТЕЛИТЕ, приета с ПМС № 152 от 11.07.2003 г. Обн. ДВ. бр.64 от 18 Юли 2003г., изм. ДВ. бр.93 от 21 Октомври 2003г., изм. ДВ. бр.52 от 29 Юни 2007г., изм. ДВ. бр.10 от 3 Февруари 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.8 от 29 Януари 2016г., които да премахнат огромната административна тежест за учредяване на учителски синдикати.

Тъй като съществуващите в момента учителски синдикати не защитават учителите и многократно групи учители имат желание да учредят нови синдикати. Но процедурата и условията са непосилни. Настоящите синдикални организации и самите работодатели, а също и местните власти, се договарят помежду си. Лидерите на организациите по места (в училищата и градините) са хора, приближени до директорите. Следователно синдикати, директори и контролни органи са обединени, но никой не защитава учителите. За да си нямаат проблеми, учителите слушат и изпълняват. Малко са тези, които говорят, но след това си патят. Стават неудобни и са подложени на психически тормоз. След като учителите са незащитени и застрашени, те се превръщат в марионетки. Като такива те няма как да отстояват нуждите на децата, с които работят. Не могат да възразят срещу неосигуряване работата с децата, материалната база и други, а са принудени да искат от родителите.

14. Други мерки за повишаване на качеството на образователната система.

- Предлагаме предметите рисуване, музика, физическо, които са необходими за задоволяване нуждата на децата от емоции и психическа отмора, да бъдат освободени от качествено оценяване. Целта е децата да не бъдат стресирани, тъй като тези дисциплини, поради спецификата си, могат да се окажат много демотивиращи ако бъдат обвързани със задължително показване на резултати или покриване на нормативн. Спортът трябва да учи на дисциплина и работа в скип, ако към това се включи и правилно хранене няма да имаме сегашните проблеми в по-горните класове. Здравето на децата (както емоционално, така и физическо) следва да бъде приоритет номер едно – и па родителите и обществото като цяло, и на образователната система. Игровата форма на учене при по малките деца и при учениците, трябва да бъде задължителна, за да не се стресират допълнително от и без друго претоварената си програма. Тези дисциплини да бъдат провеждани или в началото на деня или в края, като се

НАЦИОНАЛНА ГРАЖДАНСКА ИНИЦИАТИВА ЗА КАЧЕСТВЕНА И ИНОВАТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СИСТЕМА

цели децата да бъдат мотивирани и раздвижени сутрин (физическо възпитание), респективно отпочинали след края на учебния ден (изкуства, музика).

- Да се засили сутрешният медицински контрол в яслите и детските градини. Целта е да се прекъсне порочната практика родителите да изпращат болните си деца в детските заведения с бележки от педиатър, че са здрави. За целта е необходимо при отказ на медицинското лице да допусне дете, което счита за болно, родителят, ако има желание да оспори този отказ, да се обърне към медицински лица от ДКЦ-та или частни кабинети, които да са одобрени. Всеки случай на констатирани симптоми, които не позволяват присъствие на детето, а също и всяко оспорване от родителя (чрез бележка от педиатър) да бъдат вписвани в книга. В нея следва да бъде поместена информацията за алергиите и хроничните заболявания на децата. От ХЕИ да бъдат предприемани инцидентни проверки (минимум един път седмично), които да констатираат има ли болни деца в групите, съответно дали контролът, който управата на яслата/детската градина осъществява, е фекетивен. От същата контролна институция да преглеждат книгите с описаните симптоми, поради които дадено дете не е допуснато да посещава детското заведение. При нарушения следва да бъдат налагани санкции.
- Право на ранно пенсиониране, право на творчески отпуск. За всички педагози, помощник-педагози, възпитатели и всички, които имат ежедневен пряк контакт с деца при работата си, следва да бъде дадена възможност за пенсиониране при придобит 30 години трудов стаж на съответната длъжност като това условие да важи за кадрите от цялата страна. Творческият отпуск е крайно необходим за служителите, които биват дълги години ангажирани с възпитание и преподаване на децата. Добри практики от други държави (Франция) са показали ползата от това даден специалист да смени временно длъжността си или просто да се възползва от времето за личните си интереси, за почивка. Предлагаме той да бъде една година неплатен отпуск на всеки 10 години работа в системата, след изтичане на който работното място да бъде заето от същия кадър, т.е. да се гарантира неговото завръщане в същото детско/учебно заведение.
- Да бъде драстично намален броят на учебниците като се предвиди максимум от по 2 учебника по предмет за избор между тях. Всичко друго е усвояване на пари от издателствата. Освен това различните учебници създават проблем при преместване на детето в друго училище. Това затруднява изключително много учебния процес на самото дете. В тази връзка да се оптимизира съдържанието и обема на изучавания материал освен чрез редуциране броя на учебниците, и чрез внимателен подбор на съдържанието им съобразно утвърдени след широко обществено обсъждане критерии, свързани с актуалните потребности на обществото и икономиката. Да се възстанови практиката учебниците да се пишат от дългогодишни опитни преподаватели по съответните дисциплини, за да бъдат разбираеми, съобразени с особеностите на психиката на обучаемите на определена възраст и затова максимално полезни.

НАЦИОНАЛНА ГРАЖДАНСКА ИНИЦИАТИВА ЗА КАЧЕСТВЕНА И ИНОВАТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СИСТЕМА

- Да се намали броят на децата в яслените и градинските групи, а също и броя на учениците в клас. Децата са поставени в ситуация, в която пространството е крайно ограничено, многобройните групи допринасят те да се разболяват много по-лесно, а претълкнените зали се отразяват зле и на психиката на децата – уморяват се по-лесно, превъзбуждат се или са неспособни да се съсредоточат. На местата, където сградният фонд разрешава, да се обособят по-малки помещения, в които да се помещават не повече от 10 деца (т.е. да има подгрупи), които да бъдат наблюдавани и отгрижвани от един възпитател/педагог, и да се ограничи сегашната обстановка, при която 30 деца играят на кук в една по-голяма зала. Така се постига повече уют и спокойствие както за децата, така и за персонала. При храненето и спането може да се залази сегашната практика.
- Да бъдат преразгледани рецептурниците, по които се организира и приготвя храната в яслите и детските градини, а също и столовете и да се изготвят нови, които да бъдат съобразени със съвременните принципи на здраволловното хранене. Свидетели сме на неவிждан бум на затлъстяване и хронични ранни детски болести, чиято пряка връзка с неправилното хранене е безспорно установена. Паралелно с това най-малките деца получават средно по една чаена, дори супена лъжица бяло брашно на порция. Необходимо е да се изключи тотално предлагането на кремчета, кексове и изобико десерти в ранна детска възраст, като задължително те да бъдат заменени с пресни плодове и зеленчуци, зърнени закуски, качествени млечни продукти, ядки (там, където възрастта позволява).

Васил Николаев

Приложение № 2 към предложенията на НТЧ

ПРОТОКОЛ

Днес, 04.06.2017г., от 11:00ч. в гр.София се проведе събрание на гражданя на Република България относно промени в образователната система, съобразно чл.45(1) от Закона за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление

В залата присъстваха 88 граждани на РБ с избирателни права, регистрирани в списък съгласно чл.45(3) с имена, постоянен адрес, ЕГН и подпис.

Събранието протече в следния ред:

Откриване на събранието от Васил Николов, който разяснява целта и законовата рамка на събранието. Отбелязва за настъпилите промени в последните 30 години и че те трябва да намерят отражение в системата на образованието. Разяснява и значимостта на гражданската инициативата и това, че тя е съобразна със закона и че се очаква същото от органите на властта.

Васил Николов представи предложенията, които са дефинирани и предложени от Ема Черногорска, Антонина Кенова, Мария Маринова, Весела Алексиева, Венета Арабска, Васил Петков и Васил Николов. Отбелязва, че предложенията са определени след разговори с хора от всички нива на образователната система и много родители и общественици.

Предлага се:

1. Въвеждане на мандатност на началниците и директорите в системата на образованието, включително на директорите на ясли, детски градини и училища.
2. Въвеждане на методики за подбор на абсолютно всички постоянни и временни ръководители и служители в системата на образованието.
3. Въвеждане на периодични тестове и събеседвания за определяне на състоянието на всеки един служител в детските ясли, градини и училищата.
4. Създаване на независима комисия за цялостен надзор на системата на образованието, в чиито правомощия да бъде включено и налагане на наказателно дисциплинарно уволнение при безспорно установяване на наличие на насилие, независимо от какъв характер от страна на служители в ясла, детска градина или училище.
5. Въвеждане на постоянно наблюдение чрез технически средства във всички помещения на ясли, детски градини и училища.
6. Осигуряване на адекватен брой специалисти като психолози, логопеди, педагози, социални работници и др. във всички ясли, детски градини и училища.
7. Промяна на целия адаптационен модел при първоначалното постъпване и при смяната на ясла, градина или училище.

8. Въвеждаме на периодични, ефективни задължителни обучения на служителите в яслите, детските градини и училищата.
9. За всяко дете със СОП да бъде осигурен помощен персонал.
10. Да се разреши на родители при желание и възможност да пол помагат в ежедневните дейности от чисто битов характер яслите, детските градини и училищата.
11. В яслите и детските градини телевизия и интернет да бъдат използвани единствено с учебна цел.
12. Гъвкаво и адекватно финансиране системата на образованието във всичките ѝ аспекти.
13. Оптимизиране на процедурата за учредяване на учителски синдикати.
14. Други мерки за повишаване на качеството на образователната система.

Васил Николов откри дискусиата по направените предложения и предлага на участниците в събранието да изкажат мнения, както и да направя предложения.

Дискусиата протече в следния ред:

- *Митко Трайков*: Предлагам да се включи деполигизиране на учителите и директорите в с-мата. Директорите да не са политически членове.

Васил Николов разяснява, че трябва да се спазва закона и конституцията и че това евентуално би било нарушение на конституцията.

- *Даниела Петрова*: Абсолютно съм несъгласна с т.5, предлагам тя да отпадне; точка 10-та вече я има чрез настоятелствата (тук организаторите - уточняваме "чисто битов характер"); т. 11 - предлагам да останат само аудио-визуални средства, може да се поиска дори да отпадне използването на телевизорите, т.е. да бъдат изцяло забранени.

- *Мария Маринова, член на ИК с реплика към Даниела Петрова*: Това, което на нас ни беше обяснено е, че няма никаква наредба, например от Министерство на здравеопазването, която да гласи, че гледането на телевизия е вредно и трябва да се забрани. И в тази връзка няма как законно да се забрани. А нашето предложение е да се прожектират само филмчета с образователна цел. Множество хора от залата разясняват предимствата на така предложените точки в лични обръщения към Даниела Петрова.

- *Даниела Петрова* се съгласява.

- *Даниела Кудимова*: Видеонаблюдението е абсолютно необходимо, за доверие в днешно време след толкова случаи, които излязоха не може да се говори. В момента абсолютно навсякъде има видеонаблюдение (изброява различни институции, магазини и т.н.) и не следва градини, училища и ясли да остават без такова наблюдение. Тези учители трябва да бъдат наясно, че са наблюдавани, не само от директорите, които често ги покриват. Виждаме

как директорите казват не взимат адекватни мерки и дори когато излезе подобен случай казват по медиите "Ние не можем да знаем какво се случва в училището през цялото време". Моите уважения, но ти като директор, след като не знаещ какво се случва в твоето поверено заведение – не си за там. Не само, че трябва да има камери, но трябва да има и онлайн наблюдение - специален канал със специален код за достъп на родителите само от тяхната градина/ясла, като така можем да станем непряк свидетел как нещо се случва с друго дете.

- *Васил Николов*: Това, което казахте за онлайн наблюдението има и друга противност, че всеки родител, само че е родител не го прави добър човек и може да злоупотреби, което е другата крайност, поради която отпада идеята за онлайн достъпа.

- *Веселина Христова*: Аз се сблъсках точно с това, че в училището нямаше камера. Детето ми беше психически тормозено, а за учителката не последва наказание, върнаха я на работа. За мен чрез камерите децата ще имат респект, тъй като знаят, че бизат наблюдавани, защото аз не отричам, че моето дете е малаво, но не е лошо. Опитаха се да го направят лошо. Изкараха го какво ми не. Ще ви дам и още един пример с 52-ро училище, в близост до което работя. Там ако е имало камери е щяло да се докаже истината за смъртния случай, около който се опитаха да потулят нещата, а и лекарите са можели да предотвратят случилото се. Родителите още не могат да докажат истината. Аз също не можах да докажа без камера, че се случва нещо нередно. Цял живот работя на камери, нищо не ме притеснява. Няма нищо нередно в това да бъдеш наблюдаван. По-големите ученици дори ще бъдат респектирани от това.

- *Христо Петров*: Съгласен съм, че има места, които трябва да бъдат наблюдавани, но по тази логика трябва да имаме камери в нашите домове. Камерите не могат да избегнат нашата отговорност и тази на преподавателите. Това, че има инсталирани камери, не ни прави спокойни, не можем да преместваме отговорността върху техническите средства. Съгласен съм камери да има пред училището и детската градина, и пешеходната пътека. Нека бъдем по-внимателни с използването на тези средства. Децата трябва да се чувстват отговорни и да се страхуват от родителите и учителите, а не от камерите.

- *Цветелина Цикова*: Въз всеко едно частно у-ще и детска градина има постоянно видеонаблюдение, никой от персонала и децата не изпитва притеснение. Това не е само в БГ, по целият свят е така. Какъв е проблема тогава и в държавните училища и детски градини да има такова наблюдение?

- *Христо Петров*: В частните училища няма ли вие скрие?

- *Цветелина Цикова*: Доста по-малко с отколкото в държавните.

- *Христо Петров*: Проблема не е в камерите, проблема е в нас, в преподавателите и в децата.

- *Надя*: Никой не казва, че камерите ще разрешат проблема, просто трябва да ги има (да няма онлайн наблюдение). При наличието на проблем, така и учителите могат да бъдат защитени. Защото при подрастваните тийнейджъри, където точно не може да се разбере къде е проблема, само това е начина да стане ясно. Когато всичко е наред, не бях трябвало наблюденията да смущава никого.

- *Васил Николов*: Ние сме разговаряли с много учители, които казват, че са ОК, защото има ученици, на които правят многократно забележка, но те не вдяват, т.е. могат да покажат на родителите, когато има камера, че ученика се държи зле и дисциплината е нарушена.

- *Митко Трайков*: Проблемът не е само насилието, има часове, в които не се води учебен процес. Камерите ще засекат и това.

- *Венета Арабска*: Учителите не се намират в обетована земя, длъжни са да работят заедно с нас, ръка за ръка, но за да стане това, трябва да има желание от тяхна страна. Опитвах се да работя с учителката на моето дете, стигнахме до психолог, от който разбрах, че детето не е прието в класа си и че затова не се работи. Учителката работи над проекти за насилие над деца, но самата тя не обърна внимание на проблема с моето дете. Относно разликата между видеонаблюдението в обществена институция и тази в домовете – там ние сме си вкъщи.

- *Христо Петров*: Вие не можете ли да упражнявате насилие вкъщи над детето?

- *Венета Арабска*: Разбира се. Ако сте упражнил насилие вкъщи над детето, то много ясно с поведението си показва това и учители, психолози могат да вземат мерки. Има Закон за защита от домашно насилие.

- *Даниела Петрова*: Исках да кажа, че проблемите, които тук дискутираме, се решават с останалите точки, а не с камерите, но...

Васил Николов слага край на дискусиата по темата с видеонаблюдението.

- *Димитър Пинев*: Относно 3-та точка - би трябвало да има атестационна система на всеки 3 или 5 години, например, също да се взема предвид и студентската оценка; 1-ва точка - има само на избори с мнозинство при висшето образование; при средното - те се назначават, не се избират.

- *Васил Николов*: В предложенията ни има включени неща в тази посока. Имаме разговори с учители, които предлагат също и да има праг на мандатността при директорите – примерно два мандата.

- *Ивон Няголова*: Предложенията засягат правата на децата, но какво ще направим срещу насилието спрямо учителите?

- *Отговорил Даниела Кудимова*: Тук е проблемът с финансирането - на брой ученици, което позволява на родителите и на учениците да правят каквото искат. Смятам, че трябва да има твърд бюджет и на отделни компоненти да има допълнителни бонуси (за добър успех на

училището - допълнителни средства). Ако няма насилие и инциденти и колкото е по-добро и желано училището - пак допълнителни бонуси. Но този начин това ще стресне самите родители и ученици, които ще подхождат по-отговорно, ще се даде възможност на учителите да гонят от час, директорите да изключват проблемните ученици, които не могат и не искат да се социализират и т.н.

- *Даниела Петрова:* Мисля, че е отговорено на госпожата в т. 13 - учителите също трябва да комуникират помежду си и да предлагат адекватни решения. Агресивни деца, които се качват на главата на учителя – това е педагогически проблем, т.е. трябва да се предлагат решения от тях на педагогически събирания.

Васил Николов предлага да се премине към гласуване.

❖ **Гласуване на предложенията:**

Всички гласуваха единодушно „ЗА“, „Против“ няма, „Въздържали се“ няма.

Васил Николов предложи бланката, на която ще се събират подписите, като обясни какво ще съдържа и че е съобразена с ЗПУГДВМС.

❖ **Гласуване на бланката, на която ще се събират подписите:**

Всички гласуваха единодушно „ЗА“, „Против“ няма, „Въздържали се“ няма.

Васил Николов предложи периодът, в който да се събират подписите, да бъде от 20.06.2017 г. до 01.09.2017 г. на територията на Република България, като местата биват устно съгласувани със съответните кметове.

❖ **Гласуване на предложението за периода за събиране на подписи, след съгласуване с кметовете по населени места:**

Всички гласуваха единодушно „ЗА“, „Против“ няма, „Въздържали се“ няма.

Васил Николов предложи членове за инициативния комитет, като заяви, че това с ким от подходящи и компетентни хора, вече работили по проблемите, обсъждали идеите, готови да се заемат с нелеката задача да посрещнат това изпитание:

1. Ема Черногорска
2. Антонияна Кенова
3. Мария Маринова
4. Венета Арабска
5. Васил Петков
7. Васил Николов - председател
6. Весела Алексиева

❖ **Гласуване на членове и председател на инициативния комитет:**

Всички гласуваха единодушно „ЗА“, „Против“ няма, „Въздържали се“ няма.

Заклучителни думи и обявяване на край на събранието.

Приложения:

1. Присъствен списък за регистрация на участниците в събранието.

2. Приетите и гласувани мотивирани предложения в 14 точки
ИНИЦИАТИВЕН КОМИТЕТ:

Председател:

Васил Николов

Членове:

Ема Черногорска

Антонина Кеова

Мария Маринова

Венета Арабска

Васил Петков

Весела Алексиева

гр.София, 04.06.2017г.

СТРАНИЦА № 1

Участници в събранието, проведено се на 04.06.2017 г. в гр.София, Столична община, свикано съобразно Закона за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление
Събранието е за инициране на национална гражданска инициатива

№	Три имена	Адрес	Подпис	Забележка
1.	Весела Николова Ангелова			
2.	Васил Иванов Петков			
3.	Марина Костовинова Доминикова			
4.	Торис Ангелов Доминикова			
5.	Жеми Иванова Петкова			

СТРАНИЦА № 2

Участници в събранието, проведено се на 04.06.2017 г. в гр.София, Столична община, свикано съобразно Закона за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление
Събранието е за инициране на национална гражданска инициатива

№	Три имена	Адрес	Подпис	Забележка
1.	Александър Георгиев Александр		/	
2.	Елена Цветкова Анастас			
3.	Йсана Деметрова Христова			
4.	Светлин Славков Цветков			
5.	Василия Димитрова Александра			

СТРАНИЦА № 3

Участници в събранието, провело се на 04.06.2017 г. в гр.София, Столична община, свикано съобразно Закона за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление
Събранието е за иницириране на национална гражданска инициатива

№	Три имена	Адрес	Подпис	Забележка
1.	Никола Кайденчрова Маркова			
2.	Ема Николаева Чернагорска			
3.	Шванка Цоранкова Маркова			
4.	Венета Шванкова Арябска			
5.	Цветазар Шванов Арябски			

СТРАНИЦА № 4

Участници в събранието, проведено се на 04.06.2017 г. в гр.София, Столична община, свикано съобразно Закона за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление
Събранието е за иниципиране на национална гражданска инициатива

№	Три имена	Адрес	Подпис	Забележка
1.	Екатерина Димитрова Кръева			
2.	Кристина Симеонов Серногорски			
3.	Александър Михайлов Станев			
4.	Ана Ева Мария Танчева			
5.	Иван Данков Медков			

СТРАНИЦА № 5

Участници в събранието, проведено се на 04.06.2017 г. в гр.София, Столична община, свикано съобразно Закона за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление
Събранието е за иниципиране на национална гражданска инициатива

№	Три имена	Адрес	Подпис	Забележка
1.	Даниела Христова Тодикова			
2.	Веселина Калмиева Христова			
3.	СВЕТОСЛАВА ПЕТКОВА			
4.	МАЯ ВАСИЛЕВА РАДИЧОВА			
5.	ФИЛАМЕИДА СНЕЖАНОВА АВРАМОВА			

СТРАНИЦА № 6

Участници в съборанието, проведено се на 04.06.2017 г. в гр.София, Столична община, свикано съобразно Закона за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление
Съборанието е за иниципиране на национална гражданска инициатива

№	Три имена	Адрес	Подпис	Забележка
1.	Звездана Антонова Бракова			
2.	Олга Иванова Хемзюва			
3.	Татяна Мадорова Мадорова			
4.	Тодор Ненков Тодоров			
5.	Бонилар Николов Кирзел			

СТРАНИЦА № 7.....

Участници в събранието, провело се на 04.06.2017 г. в гр.София, Столична община, свикано съобразно Закона за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление
Събранието е за инициииране на национална гражданска инициатива

№	Три имена ; ЕГН	Адрес	Подпис	Забележка
1.	Димитър Симеонов Секулов			
2.	Владимир Иванов Борискинов			
3.	Самуил Чагаров Попов			
4.	Дарина Иванова Петрова			
5.	Христо Ангелов Петров			

СТРАНИЦА № 8

Участници в събранието, провело се на 04.06.2017 г. в гр.София, Столична община, свикано съобразно Закона за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление
Събранието е за иниципиране на национална гражданска инициатива

№	Три имена	Адрес	Подпис	Забелжка
1.	Вера Борисов Домашни Кръже			
2.	Петър Иванков			
3.	Милинко Тодануков Трайков			
4.	Гаврил Невезов Трайков			
5.	Христова Анастасия Камбур - Ринев			

СТРАНИЦА № 9

Участници в съборието, провело се на 04.06.2017 г. в гр.София, Столична община, свикано съобразно Закона за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление
Съборието е за иницириране на национална гражданска инициатива

№	Три имена	Адрес	Подпис	Забележка
1.	Виктор Иванов Мичев			
2.	Шван Станова Асенова			
3.	Райна Владимирова Цвекска			
4.	Асен Уваров Здравко			
5.	Венцеслав Николаев Каршинов			

СТРАНИЦА № 19

Участници в съборието, проведено се на 04.06.2017 г. в гр.София, Столична община, свикано съобразно Закона за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление
Съборието е за инициииране на национална гражданска инициатива

№	Три имена	Адрес	Подпис	Забележка
1.	РАДКА Георгиева Цекска			
2.	Ангелина Георгиева Кетева			
3.	Звез Салиев Анжелитрив			
4.	Анна Софя Софя			
5.	Ремат Романо			

СТРАНИЦА № 111.

Участници в събраниято, провело се на 04.06.2017 г. в гр.София, Столична община, свикано съобразно Закона за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление
Събраниято е за иницириране на национална гражданска инициатива

№	Три имена	Адрес	Подпис	Забележка
1.	Дергане Любомиррова Стефанова			
2.	Маджиджа Кирджиева Николова			
3.	Васил Любомирров Николов			
4.	Елена Василева Николова			
5.	Любомир Василев Николов			

СТРАНИЦА № 12.

Участници в събранието, проведено се на 04.06.2017 г. в гр.София, Столична община, свикано съобразно Закона за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление
Събранието е за инициииране на национална гражданска инициатива

№	Три имена	Адрес	Подпис	Забележка
1.	Тяна Куркова Милова			
2.	Куби Фердинандов Милов			
3.	Сашо Георгиев Храстов			
4.	Георги Сацов Храстов			
5.	Иван Начев Петков			

СТРАНИЦА № 17

Участници в събранието, провели се на 04.06.2017 г. в гр.София, Столична община, свикано съобразно
Закона за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление
Събранието е за инициисане на национална гражданска инициатива

№	Три имена	Адрес	Подпис	Забележка
1.	Елена Христова Кочева			
2.	Нели Стефанова Денчева			Момек!
3.	Николай Енев Деметров			
4.	Симеон Петров Търновски			
5.	Ирина Стефанова Димов			

СТРАНИЦА № 1/1.

Участници в съборнието, проведено се на 04.06.2017 г. в гр.София, Столична община, свикано съобразно закона за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление

Съборнието е за иницириране на национална гражданска инициатива

№	Три имена	Адрес	Подпис	Забележка
1.	Ивелинкова Смиленкова			
2.	Ивелинкова Василева			
3.	Георги Георгиев Кетков			
4.				
5.				

СТРАНИЦА № 45

Участници в събранието, проведено се на 04.06.2017 г. в гр.София, Столична община, свикано съобразно Закона за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление
Събранието е за инициране на национална гражданска инициатива

№	Три имена	Адрес	Подпис	Забележка
1.	Миряна Василева Петкова			
2.	Йордан Енев Алексиев			
3.	ЕФОРТУМАКА АНГЕЛОВА Димитрова			
4.	Пламен Азов Азов			
5.	Верка Борисова Асенова			

СТРАНИЦА № 4/в.

Участници в събранието, проведено се на 04.06.2017 г. в гр.София, Столична община, свикано съобразно Закона за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление
Събранието е за инициииране на национална гражданска инициатива

№	Три имена	Адрес	Подпис	Забележка
1.	Амеляна Иванова Везинова			
2.	Гергана Тодорова Стамагова			
3.	Анка Симеонова Благорова			
4.	Веселка Георгиева Стамагова			
5.	Тодор Иванов Стамагов			

СТРАНИЦА № 07.

Участници в съборието, провело се на 04.06.2017 г. в гр.София, Столична община, свикано съобразно Закона за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление
Съборието е за инициране на национална гражданска инициатива

№	Три имена	Адрес	Подпис	Забележка
1.	Июана Енсева Шванова			
2.	Варвина Александрова Алексиева			
3.	Ензо Йорданов Алексиев			
4.	Тихомир Йорданов Иванов			
5.	Димитър Плишчов Дончев			

СТРАНИЦА № 18.

Участници в съборието, проведено се на 04.06.2017 г. в гр.София, Столична община, свикано съобразно Закона за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление
Съборието е за инициране на национална гражданска инициатива

№	Три имена	Адрес	Подпис	Забележка
1.	Стоянка Иванова Кекова			
2.	Веселин Георгиев Кеков			
3.	Кристина Рункова Петрова			
4.	Анеба Любенова Жукова			
5.	Райна Василева Василева			

Приложение № 3 към предложението на НТУ

Списък по чл. 51, ал. 2 от ЗПУГДВМС

№	Трите имена	ЕГН	Постоянен или настоящ адрес	Подпис
1	Васил Любомиров Николов			
2	Антонина Георгиева Кенова			
3	Ема Николаева Черногорска			
4	Венета Иванова Арабска			
5	Васил Иванов Петков			
6	Весела Николаева Алексиева			
7	Мария Найдемирова Маринова			

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на регионалното развитие и благоустройството

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР

Изх. № 02-02-160

.....26.09.17

РЕГИОНАЛНО АДМИНИСТРАТИВНО СЪОБЩЕНИЕ

№ ПГ-739-01-17

28.09.17

ДО

Г-Н ДИМИТЪР ГЛАВЧЕВ

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА

НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

ГР. СОФИЯ 1169

ПЛ. „НАРОДНО СЪБРАНИЕ“ № 2

НА ВАШ ИЗХ. № ПГ-739-01-14/08.09.2017 г.

Относно: Извършена проверка на подписка за Национална гражданска инициатива.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ГЛАВЧЕВ,

Във връзка с Ваше писмо с горепосочения номер, главна дирекция „Гражданска регистрация и административно обслужване“ в Министерство на регионалното развитие и благоустройството на основание чл. 51, ал. 3 от Закона за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление извърши проверка на подписка в подкрепа на Национална гражданска инициатива за качествена и иновативна образователна система.

За резултатите от проверката е изготвен протокол, който приложено Ви изпращам, както и предоставената от Вас подписка на електронен носител (1 бр. флаш памет).

Уведомявам Ви, че приложеният към писмото Ви електронен носител съдържа 33 файла, в 2 от които няма записана информация. Празните файлове са с

наименование „1821-1865“, с разширение „.rib“ и „1868-1875“, с разширение „.xlsx“.
Проверката е извършена въз основа на данните, съдържащи се в останалите 31 файла.

Приложение: съгласно текста.

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

ВЕСЕЛА НАЧЕВА-КРЪСТЕВА

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на регионалното развитие и благоустройството
ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ „ГРАЖДАНСКА РЕГИСТРАЦИЯ И
АДМИНИСТРАТИВНО ОБСЛУЖВАНЕ”

ПРОТОКОЛ

от 26.09.2017 г.

за извършена проверка на подписа за Национална гражданска инициатива

На основание чл. 51, ал. 3 от Закона за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление, главна дирекция „Гражданска регистрация и административно обслужване” в Министерство на регионалното развитие и благоустройството извърши проверка на данните от подписката на граждани в подкрепа на Национална гражданска инициатива за качествена и иновативна образователна система, резултатите от която са следните:

1. Брой проверени записи:	9006
2. Брой установени коректни записи:	7109
3. Общ брой на некоректните записи в т.ч.:	1897
3.1. Брой лица с грешни данни за ЕГН:	1479
3.2. Брой лица с некоректен адрес:	167
3.3. Брой лица с грешни и непълни имена:	191
3.4. Брой повторени записи в подписката:	27
3.5. Общ брой лица без избирателни права в т.ч.:	33
3.5.1. Лица, които не са български граждани:	27
3.5.2. Лица, които не са навършили 18 години	4
3.5.3. Лица с правно ограничение:	1
3.5.4. Починали лица	1

Настоящият Протокол се състави в два еднообразни екземпляра - за главна дирекция „Гражданска регистрация и административно обслужване” и за Народното събрание.

ГЛАВЕН ДИРЕКТОР:

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

РАЗПОРЕЖДАНЕ
НА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

№ 450-01-151 / 29.09 2017 г.

На основание чл. 8, ал. 1, т. 1 и чл. 39, т. 2 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание във връзка с чл. 52, ал. 1 от Закона за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление

РАЗПОРЕЖДАМ:

1. Разпределям Национална гражданска инициатива за качествена и иновативна образователна система, № ПГ-739-01-14, внесена от Инициативен комитет на 04.09.2017 г., на следните постоянни комисии:

Комисия по образованието и науката;

Комисия по въпросите на децата, младежта и спорта;

Комисия по взаимодействието с неправителствените организации и жалбите на гражданите.

2. На комисиите по т. 1, да се предостави протокол за резултатите от проверката на подписката на граждани, които подкрепят националната гражданска инициатива, постъпил в Народното събрание на 28.09.2017 г. с писмо вх. № ПГ-739-01-14 от главния секретар на Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

